

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 228

Ljubljana, petek, dne 2. oktobra 1931

Leto II.

Zakon o volitvah senatorjev

Senatorski mandat velja za dobo šestih let — Voli se po volilnih enotah, ki se krijejo z banovinami — En senator na vsakih 300.000 prebivalcev — Volilno pravico imajo narodni poslanci, banški svetniki in občinski načelniki

Beograd, 1. oktobra. AA. Mi Aleksander I., po milosti božji in volji narodni kralj Jugoslavije, predpisujemo in proglašamo na predlog našega ministra za notranje zadeve in predsednika našega ministrskega sveta zakon o volitvi senatorjev.

I. Splošne odredbe

Čl. 1. — Volitve senatorjev se vrše za šestletno dobo po odredbah tega zakona.

Senat se sestane takrat ko narodna skupščina in prestane delovati takrat ko ona.

Senat ima svoje seje v Beogradu, samo v primeru vojne ali katere druge nemožnosti se lahko sestane zunaj Beograda.

Tako na redno kakor na izredno zasedanje se senat skliče s kraljevim ukazom na predlog notranjega ministra.

Čl. 2. — Vsaka tri leta se tista polovica izvoljenih senatorjev, ki ji je šestletna doba pretekla, popolni z novimi volitvami.

Imena teh senatorjev dostavi senat notranjemu ministru dva meseca pred potekom njihovega mandata.

Po preteku teh dveh mesecev se izvrše za njihova mesta nove volitve novih senatorjev.

Volitve novih senatorjev kakor tudi prve volitve po uveljavitvi tega zakona, ki se izvrše za vse voljene senatorje skupaj, se bodo vršile isti dan v vsej državi, v nedejo, razpišejo pa se v kraljevem ukazom na predlog notranjega ministra in po zaslusanju ministrskega sveta.

Ukaz se razglasi v »Službenih novinah«.

Čl. 3. — V dobi, počenši s 15. dnem pred volitvami pa do tretjega dne po volitvah ne sme nobena oblast sklicevati na nikako zbiranje oseb, ki imajo po tem zakonu pravico voliti senatorje, kakor n. pr. na skupno deo ali na kuluk ali na vojaške revije ali vaje, razen v primerih izredne nevarnosti.

Prav tako se ne smejo pozivati posamezni volilci, razen v primerih neodoljive nevarnosti ali v svrhu zasledovanja zločincev ali v primerih kakršnihkoli prestopkov.

II. Volilne enote in število senatorjev

Čl. 4. — Volitve senatorjev se vrše po volilnih enotah.

Vsaka banovina predstavlja po eno volilno enoto.

Mesto Beograd s svojim upravnim področjem tvori takisto posebno volilno enoto.

Čl. 5. — V vseh volilnih enotah se voli po en senator na vsakih 300.000 prebivalcev.

Ce je prebitek prebivalcev večji od 150.000, se voli še po en senator.

Mesto Beograd s svojim upravnim področjem voli enega senatorja.

Čl. 6. — Koliko ima katera volilna enota voliti senatorjev, določi državni odbor po številu prebivalcev na podlagi uradne statistike.

O sestavi in poslovanju državnega odbora velja o odredbe čl. 5. in odstavka 2. in 3. čl. 6. zakona o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino.

Državni odbor se sestane na poziv predsednika senata najdelj četrti dan po izdanem ukazu o volitvah senatorjev, svoje delo konča in objavi v »Službenih novinah« v roku naslednjih štirih dni.

Čl. 7. — Državni odbor potrdi in objavi v »Službenih novinah«, koliko ima katera volilna enota voliti senatorjev, nato pa odredi predsednike in člane volilnih odborov, ki bodo vodili volitve.

Za predsednike volilnih odborov se lahko določijo člani državnega sveta in sodniki kasačjskega sodišča v Beogradu, za člane volilnih odborov pa vsi predsedniki apelacijskih in upravnih sodišč, katerih sedež je v dotični banovini, predsedniki občin, katerih sedež je sedež banovine, predsedniki vseh sodišč v sedežih banovine, kjer ni apelacijskega ali upravnega sodišča v banovinskem sedežu.

Državni odbor imenuje v volilni odbor za člane po enega sodnika apelacijskega ali upravnega sodišča teritorialne pristojnosti za sedež dotične banovine in sicer iz liste kandidatov, ki mu jih predloži pravosodni minister.

Čl. 8. — Pravico voliti senatorjev imajo:

1. Narodni poslanci vseh srezov, odnosno vseh mest (čl. 4. zakona o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino) dotične banovine;

2. vsi banški svetniki dotične banovine;

3. vsi predsedniki (načelniki) občin dotične banovine;

4. na teritoriju uprave mesta Beograda imajo pravico volitev narodni poslanci za upravno področje mesta Beograda, predsedniki in podpredsedniki beogradske, zemunske in pančevske občine, občinski odbor mesta Beograda in po pet odbornikov zemunske in pančevske občine, ki jih občinska uprava izvolita iz svoje čine, ki jih občinska odbora izvolita iz svoje čine.

III. Kdo je lahko senator

Čl. 9. — Za senatorja je lahko izvoljen vsak državljan, ki je:

1. Državljan po rojstvu ali priroju (naturalizaciji) kraljevine Jugoslavije;

2. kdor je izpolnil 40. leto;

3. kdor govori, čita in piše narodni jezik.

Nihče ne more biti istočasno senator in narodni poslanec.

Senatorji ne morejo biti istočasno državni dobavitelji ali državni podjetniki.

Čl. 10. — Predpisi čl. 12. in 13., izuzemši točko 4. čl. 14. zakona o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino, veljajo tudi za senatorje.

Čl. 11. — Volitve senatorjev so neposredno javne ter se vrše po volilnih imenikih.

IV. Volilni imeniki

Čl. 12. — Volilne imenike za vso banovino sestavi okrožno (prvostopno) sodišče, katerega sedež je na sedežu banske uprave.

Sodišče sestavi volilni imenik na podlagi poročila prvostopne upravne oblasti, ki so dolžne predložiti sodišču za vse osebe iz čl. 8. točka 2. in 3. svojega področja, kakor tudi na podlagi poročila narodne skupščine za narodne poslance.

Prvostopna upravna oblast je dolžna predložiti sodišču vsa ta poročila najdelj do 15. januarja vsakega leta, kakor tudi poročila o vseh izpremembah v teku leta, prav tako pa tudi narodna skupščina.

Sodišče je dolžno najdelj do 31. januarja vsakega leta sestaviti volilni imenik in ga potrditi s svojim pečatom in s podpisom svojega predsednika, nato pa ga objaviti v uradnem organu dotične banovine.

Ce se pristojna upravna oblast ali narodna skupščina iz objavljenih imenikov prepriča, da niso v njih vpisani vsi volilci, ki imajo pravico voliti senatorje, bo zahtevala od prvostopnega okrožnega sodišča, da take volilce naknadno vpiše v volilni imenik.

Enako pravico ima vsak volilec, ki ni vpisan v volilni imenik.

V tem primeru mora obenem s svojo vlogo poslati tudi dokazila ali legitimacijo narodne skupščine, odnosno banske uprave ali občinske uprave in si dati v njej potrditi, da je poslanec, svetovalec ali predsednik (načelnik).

Za svoje predsednike (načelnike), ki ne bi bili vpisani v volilni imenik, lahko te popravke zahtevajo tudi občinske uprave neposredno, kadar bo razglašen ukaz o volitvah senatorjev.

Popravila volilnih imenikov se lahko zahtevajo najdelj do 10 dni pred volitvami.

Po tem roku nihče ne more več zahtevati popravil in tudi sodišče ne more izvesti popravil na vložene reklamacije.

Sodišče je dolžno izdati sklep v roku dveh dni.

V. Kandidatske liste

Čl. 13. — Najdelj 15 dni pred dnem volitev se morajo vložiti kandidatske liste na okrožno (prvostopno) sodišču na sedežu banovine v potrditev.

Čl. 14. — Kandidatske liste lahko predloži najmanj 50 oseb, ki imajo volilno pravico za volitve senatorjev.

Za mesto Beograd jih zadošča 10.

Čl. 15. — Kandidatna lista se sestavi tako-le: Na čelo liste se zapiše ime, volilna enota in dan volitev, nato se napiše krsno in rodbinsko ime, prebivališče in poklic vseh kandidatov.

Nato sledi ime in rodbinsko ime, prebivališče in poklic vseh namestnikov.

Pod imeni kandidatov in njihovimi poklici se zapiše ime dveh predstavnikov te liste in dveh njihovih namestnikov za volilni odbor, nakar sledi lastnorčni podpisi vseh predlagateljev.

S kandidatno listo morajo predlagatelji vložiti pri sodišču še pismeno vlogo o pristaniku

vseh predloženih kandidatov in namestnikov.

O predstavnikih liste in njihovih namestnikih veljajo predpisi zadnjega in predzadnjega odstavka čl. 18. zakona o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino.

Čl. 16. — Za predstavnike liste smejo biti imenovane le osebe, ki uživajo volilno pravico v dotični volilni enoti.

Čl. 17. — O podpisu kandidatnih list s strani predlagateljev veljajo odredbe prvega stavka prvega odstavka in odstavkov dve in tri čl. 20. zakona o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino.

Čl. 18. — Dva izvoda, na tako sestavljenih in podpisanih kandidatnih listah predloži najmanj pet podpisnikov v potrdilo pristojnemu okrožnemu (prvostopnemu) sodišču in ju izroči predsedniku oziroma njegovemu namestniku, nakar jim mora le-ta izdati potrdilo o sprejeti kandidatni listi.

Za tem mora sodišče na podlagi volilnih imenikov o volitvah senatorjev, ki jih brani, doznati, ali so podpisani predlagatelji v stalnih volilnih imenikih, ali ustreza njihovo število čl. 14. tega zakona, ali so kandidati pristali na kandidaturu.

Ko to ugotovi, mora sodišče potrditi listo.

En potrjeni izvod mora sodišče vrniti predlagateljem proti potrdilu najdelj v 24 urah po vložitvi, drugi izvod pa mora pod pečatom shraniti na varnem mestu.

Nato sestavi sodišče prepis tega izvoda brez imen predlagateljev in ga takoj pošlje upravi državne tiskarne, da ga objavi v prvi prihodnji številki »Službenih novin« kraljevine Jugoslavije in v »Uradnem listu« dotične banovine.

Čl. 19. — Poleg izvirne kandidatne liste morajo predlagatelji vložiti še po dva tiskana izvoda brez imen predlagateljev.

Predsednik sodišča ali njegov namestnik se mora prepričati, ali so imena predloženih oseb na tiskanih listah v soglasju z izvirnimi listami, nakar jih mora potrditi s svojim podpisom in s pečatom sodišča in jih poslati proti potrdilu okrožnemu (prvostopnemu) sodišču v sedežu tiste banovine, za katero je bila kandidatna lista potrjena.

Okrožno (prvostopno) sodišče bo obdržalo en izvod v svojem arhivu, drugega pa bo izročilo proti potrdilu in sicer dan pred volitvami predsedniku volilnega odbora dotične banovine.

Čl. 20. — O izpremembah kandidatnih list, izročenih sodišču, veljajo predpisi čl. 28. zakona o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino.

Čl. 21. — Ako pristojno sodišče potrdi samo eno kandidatno listo, se bo vršilo glasovanje samo o tej listi.

VI. Glasovanje

Čl. 22. — Volilci lahko glasujejo samo enkrat, osebno na določenem volišču in le za potrjeno kandidatno listo.

Čl. 23. — Za vsako banovino je samo eno volišče in sicer na sedežu banske uprave, ali v državni zgradbi, ki jo odredi občinski odbor dotičnega mesta, v nobenem primeru pa ne sme biti glasovanje v molilnicah.

Zgradbo, kjer bo volišče, odredi občinska uprava 10 dni pred volitvami; o tem mora obvestiti pristojno bansko upravo.

Čl. 24. — O črtanju in izostanku določenega predstavnika in članov volilnega odbora veljajo predpisi čl. 37. zakona o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino, izuzemši prvi stavek.

Čl. 25. — Dan pred volitvami ob 15. uri se sestanejo člani volilnega odbora oziroma njihovi namestniki v zgradbi, kjer bo glasovanje, in sprejmejo tu proti potrdilu od sodišča volilni imenik v potrjenem prepisu in kandidatno listo, od občinske uprave pa knjigo za vpis volilcev, knjigo za zapisnik, občinski pečat in druge potrebščine.

Čim občinski odbor pripravi vse, kar je za jutrišnje volitve potrebno, sestavijo o tem zapisnik, ki ga morajo podpisati vsi člani občinskega odbora.

Naposled določi volilni odbor stražo, ki mora zgradbo, kjer bo glasovanje, najstrožje čuvati.

Čl. 26. O vzdrževanju reda med glasovanjem veljajo predpisi čl. 42. zakona o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino.

Čl. 27. Ves čas glasovanja morajo sedeti za volilno mizo najmanj trije člani volilnega od-

bora, v tej trojici pa mora biti predsednik volilnega odbora in en član, ki ga je odredi državni odbor, ali pa vsaj dva po državnem odboru določena člana.

Čl. 28. O postopku in delu pri glasovanju veljajo določbe čl. 44., 45., 46., 48. in 49. prvi drugi odstavek in čl. 52. zakona o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino.

Čl. 29. — Vsak volilec mora, kadar stopi v volilno sobo, pri glasovanju povedati glasno, da slišijo vsi člani volilnega odbora, svoje ime, rodbinsko ime, poklic in prebivališče.

Predsednik volilnega odbora se bo poprej prepričal, ali je volilec vpisan v volilni imenik, in prav tako se bo prepričal, če volilca nihče izmed članov volilnega odbora osebno ne pozna, o njegovi identičnosti in njegovi legitimaciji.

Nato bo predsednik volilnega odbora naštel volilcu vse kandidatne liste in ga vprašal, za katero glasuje.

Za vsako kandidatno listo se bo vodil poseben seznam vseh volilcev, ki so zanj glasovali.

Čl. 30. Glasovanje traja neprestano ves dan do 8. zvečer, v primeru neredov pa se morajo volitve prekiniti, dokler se red ne vrne.

Povod nereda, kakor tudi čas, za kolikor so morale biti volitve prekinjene, se zabeleži v zapisniku.

Ob 8. zvečer se zapre dvorišče ali poslopje.

Ce dvorišča ni, se nihče ne spusti več noter, toda podaljšalo se bo nadaljno sprejemanje glasov od tistih volilcev, ki se bodo takrat nahajali na dvorišču ali v poslopiju, dokler niso vsi glasovali, ne glede na to, kako dolgo bo to trajalo.

Ce je moralo biti glasovanje zaradi nereda prekinjeno več kakor za eno uro, se bodo za toliko časa po 8. puščali volilci na dvorišče.

Ce bi se na dan volitev zaradi neredov ali iz katerega drugega razloga volitve ne mogle izvršiti, bo volilni odbor takoj odredil, da se bodo volitve v dotičnem kraju izvršile prihodnjo nedeljo.

Pri teh volitvah se bo ravnalo popolnoma tako kakor pri prvih.

To, da se bodo vršile naknadno volitve, bo razglasil volilni odbor.

VII. Proglasitev za senatorja

Čl. 31. — Ko se glasovanje konča, se ugotovi iz volilnih imenikov, koliko je vsega skupaj volilcev glasovalo.

To število se izpiše s črkami na koncu volilnega imenika, pod tem pa se podpišejo vsi člani volilnega odbora.

Čl. 32. — Ko se to izvrši, se v zapisnik zabeleži, kdaj so se volitve končale, koliko je vsega skupaj volilcev glasovalo po volilnem imeniku in vse drugo, kar se je dogodilo po teh volitvah in prej še ni bilo zabeleženo.

Čl. 33. — Nato se začne štetje glasov, kolikor so jih dobile posamezne kandidatne liste.

Na koncu imenikov volilcev, sestavljenih za vsako listo posebej, se zapiše s črkami število glasov, pod tem pa se podpišejo člani volilnega odbora.

Čl. 34. — Nato volilni odbor ugotovi rezultat volitev, in sicer za volilne enote, ki volijo dva senatorja ali več, na ta-le način:

Skupno število glasovalec, ki jih je dobila vsaka lista, se deli z eno, dve itd. naposled s številom, ki ustreza številu senatorjev, kolikor jih voli dotična volilna enota.

Od števil, dobljenih na ta način, se vzame toliko največjih, kolikor je treba v dotični volilni enoti izvoliti senatorjev, in se po njih razdele senatorji na posamezne kandidatne liste.

Ce bi dve ali več list imele pravico do senatorskih mest, odloči žreb, katera lista to mesto dobi.

Ce bi ostalo več nerazdeljenih mest in je več kandidatnih list nego teh nerazdeljenih mest, odloči o teh mestih žreb.

Zrebanje se vrši za vsako mesto posebej in sicer tako, da se lista, ki je dobila nerazdeljeno mesto, ne udeležuje nadaljnega zrebanja.

Mandati, ki pripadajo eni listi, se razdele posameznim kandidatom na tej listi, začnši z nosilcem in nato ostalim kandidatom po vrsti, kakor so zabeleženi na listi.

V volilnih enotah, ki volijo samo enega senatorja, je izvoljen tisti kandidat, ki je dobil relativno večino glasov.

Ob enaki razdelitvi glasov odloči žreb.

Zrebanje izvrši v vsakem primeru, kjer je to z zakonom predpisano, volilni odbor.

Ce je za eno volilno enoto prijavljena ali potrjena samo ena kandidatna lista (čl. 21), proglasi volilni odbor kandidate te liste za izvoljenje in jim izroči pooblastila.

O vsem sklepa volilni odbor z večino glasov. Zastopniki listi odnosno njihovi namestniki lahko glasujejo samo v vprašanjih, ki se tičejo njihovih listi.

Čl. 35. — Ko so volitve končane, izda volilni odbor pooblastilo izvoljenemu senatorju, ki so ga dolžni podpisati vsi člani volilnega odbora; izročiti ga mora izvoljenemu senatorju takoj.

Ce izvoljenega senatorja ni v kraju in se mu pooblastila ne morejo izročiti, bo volilni odbor ta pooblastila dal v zaprto kuverto, nanjo pa bo napisal »volilni odbor (... volilna enota...) za senatorje N. N. v M.« in jih poslal pristojni upravni oblasti proti potrdilu, da jih izroče adresatu najdelj v 5 dneh.

Čl. 36. — O vsem tem delu pri podeljevanju mandatov bo volilni odbor vodil točen zapisnik, iz katerega se bo videlo, kako je opravil delo in vse ono, kar je bilo treba izvršiti, posebej pa bo z imeni navedeno, koliko je bilo kandidat-skih list, katere osebe so bile na teh listah predlagane, koliko je katera dobila glasov, katere osebe so bile izvoljene za senatorje, s katere liste, in da so dobile pooblastila.

Ta zapisnik bodo morali podpisati vsi člani volilnega odbora, toda vsakdo ima pravico, da izrazi svoje posebno mnenje in da izreče pripombe.

Čl. 37. — Tako urejeni zapisnik pošlje volilni odbor naslednji dan z vsemi prilogami in akti senatu preko državnega odbora.

Istočasno pošlje volilni odbor »Službenim novinam« in uradnemu listu dotične banovine kratko poročilo o rezultatu volitev.

V tem poročilu volilnega odbora mora biti omenjeno:

1. koliko je volilcev v enoti,
2. koliko jih je bilo pri volitvah,
3. koliko je katera lista dobila glasov,
4. kdo je izvoljen za senatorja.

Na podlagi teh poročil v »Službenih novinah« bo državni odbor napravil seznam izvoljenih senatorjev in ga poslal senatu.

Čl. 38. — Vse pritožbe proti volitvam se pošljejo senatu neposredno ali preko notranjega ministra.

Pritožbe lahko vloži vsak volilec ali pa minister notranjih zadev.

Čl. 39. — Če ostane na kakršenkoli način katero senatorsko mesto prazno, se izpolni z osebo, ki je na vrsti kot naslednja na isti kandidatni listi, na kateri je senator, čigar mesto se mora izpolniti.

Ce so izbrana mesta vseh kandidatov z ene liste, se izpolnijo taka mesta z namestnikom v tistem redu, kakor je zabeležen na listi.

Izpolnjevanje izvrši senat sam v roku petih dni po izpraznitvi mest, in poskrbi, da se o tem obvesti vsi, ki se jih to tiče.

Čl. 40. — Glede prihoda v mesto zasedanja in o povračilu potnih stroškov veljajo tudi za senatorje odredbe čl. 67 in 68. zakona o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino.

Čl. 41. — Članom državnega odbora in članom volilnih odborov pripada dnevna iz državnih blagajne ter povrnitev potnih stroškov.

Predsedniki občin in vsi oni, ki sprejemajo plačo iz državne blagajne, ne dobijo dnevnice iz državne blagajne, če so predsedniki volilnih odborov v občinah ali njihovih edinicah.

VIII. Kazenska določila in kazenski postopek

Čl. 42. — Glede kazni in kazenskega postopka velja v vsem kot obvezno poglavje IX. zakona o volitvah narodnih poslancev razen čl. 75. in 89.

IX. Prehodne odredbe

Čl. 43. — Za prve volitve senatorjev po stopanju v veljavo tega zakona bo za državni odbor v zvezi s čl. 6. merodajen rezultat ljudskega štetja iz leta 1931.

Čl. 44. — Glede predsedništva v državnem odboru veljajo predpisi čl. 96. zakona o volitvah poslancev v narodno skupščino.

Čl. 45. — Za sestavo prvih volilnih imenikov se odreja rok v odstavku 2., čl. 12. pet dni, rok v odst. 3., čl. 12. pet dni, rok v odst. 4. in 5., čl. 12. s pet dni.

Za prve prihodnje volitve po stopanju v veljavo tega zakona se rok v poslednjem odst. čl. 14. odreja na pet dni.

Čl. 46. — Mesto legitimacij predložijo banski svetniki (odst. 4., čl. 12.) pri sestavi prvih volilnih imenikov dekretu o postavitvi.

Čl. 47. — V razliko z določbami čl. 1., odst. 1. se tri leta po prvih volitvah, izvršenih po tem zakonu, izloči polovica senatorjev, kar se odreja s kocko.

Nove volitve se v smislu čl. 2. o volitvah senatorjev izvršijo najdelj tri mesece pred potekom triletno dobe.

Čl. 48. — Minister pravde se pooblašča, da izda avtentično tumačenje tega zakona, v kolikor bi se pokazale nejasnosti, minister za notranje zadeve pa, da izda vsa potrebna navodila za izvršitev tega zakona.

Čl. 49. — Zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč z razglasitvijo v »Službenih novinah«.

Beograd, 1. oktobra. I. »Službene novine« objavijo jutri zakon o volitvah senatorjev. S tem stopi zakon v veljavo.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 1. oktobra. d. Sedanje lepo vreme se bo najbrž za nekaj časa poslabšalo.

Priprave za Lavalov obisk v Ameriki

Francoski ministrski predsednik odpotuje v Washington 12. t. m. Povoljen vtis berlinskega sestanka v ameriških političnih krogih Beg zlata tudi iz Amerike

Pariz, 1. oktobra. n. Ni še uradno določen dan, ko bo Laval odpotoval v Washington. Spodetka so menili, da bo odpotoval 18. t. m., ker pa tega dne ne odpluje nobena ladja proti zapadu, so pariški listi menili, da se bo Laval vkrcal v Cherbourg 12. ali 14. t. m., ker pred 20. iz Cherbourga po voznem redu ne odpotuje noben parnik.

Briand je snoči imel daljše posvetovanje s francoskim poslanikom v Washingtonu Claudelom, ki se sedaj mudi v Parizu. Na merodajnem mestu pravijo, da bo Laval gotovo odpotoval 12. t. m. in prišel v New York 17. Tega dne se bo skupaj s predsednikom Združenih držav Hooverjem udeležil proslave 155-letnice bitke pri Yorktownu. Za potovanje tja in nazaj in za bivanje v Washingtonu bo Laval porabil 21 do 25 dni. V tem času ga bo v njegovi funkciji v Parizu nadomeščal sedanji poljedelski minister Tardieu.

Le Petit Journal poroča, da se Laval ne bo zadržal v Ameriki več ko dva dni, ker mu državni posli ne dopuščajo, da bi se več časa zamudil. Zato bodo tudi vse svečanosti, ki mu jih nameravajo prirediti v Ameriki, skrajšali na čim krajši čas, da ga bo tem več preostalo za razgovore s Hooverjem in drugimi ameriškiimi državniki. List pravi, da so ameriški krogi zelo povoljno sprejeli vesti o berlinskem posetu in pogajanjih. Po njihovem mnenju je to potova-

nje francoskih ministrov v Berlin zelo olajševalno vplivalo na gospodarsko krizo. Berlinski sestanek je ustvaril povoljno atmosfero tudi za razgovore med Lavalom in Hooverjem.

New York, 1. oktobra. n. Finančni krogi so v skrbeh, ker izvažajo tuje vedno več zlata iz USA. Med njimi je pričelo prevladovati prepričanje, da je treba energičnih ukrepov za pobiljanje tega zla. Finančne institucije so pozvale vlado, naj da incijativo za mednarodno konferenco, ki bi proučila položaj in našla sredstva, s katerimi bi se obvladala kriza. Med političnimi in finančnimi krogi se dan za dnem jača prepričanje, da je treba revidirati pogodbe o vojnih dolgovih in po možnosti vse dolgove črtati.

Hoover pa je med tem zelo zaposlen z drugimi važnimi notranje-političnimi vprašanji in sicer v prvi vrsti z deficitom državnega proračuna, s štednjo in nezaposlenostjo. Pa tudi sicer ne namerava v imenu USA dati kakršnekoli incijative. Hoover bi najraje, da bi kdo drugi dal to incijativo, da se skliče mednarodna gospodarska konferenca, ki naj bi reševala vprašanja vojnih dolgov.

Washington, 1. oktobra. AA. Predsednik Združenih držav Hoover je imel konferenco z državnim podtajnikom za zunanje zadeve Stimsonom o obisku francoskega ministrskega predsednika v Washingtonu.

Napetost med Kitajsko in Japonsko

Novi protijaponski izgredi v Kini -- Separatistično gibanje v Mandžuriji je japonsko delo

London, 1. oktobra. n. Iz Šanghaja poročajo, da so Japonci z letali pričeli zasledovati skupine kitajskih vojakov, ki so navalili na japonske vasi in jih opustošili. Kitajci so pri teh roparskih pohodih pobili 300 Korejcev, nato so pobegnili.

Kakor poročajo iz Nankinga, je prišlo v Hongkongu ponovno do velikih protijaponskih demonstracij. Demonstrantje so navalili na japonske mestne okraje, napadali Japonce, več izmed njih težko ranili. Britanske čete, ki so garni-

zirane v Hongkongu, so nastopile proti demonstrantom.

Iz Pekinga pa je prišla vest, da je bil guverner Mandžurije maršal Čang-Si-Liang službeno obveščen, da so v Mukdenu soglasno z drugimi mandžurskimi mesti, katere so Japonci okupirali, proglasili nezavisno državo. Vladni krogi naglašajo, da je ta proglasitev nezavisnosti v zvezi z japonsko okupacijo. Vse pristase nezavisnosti proglasajo za izdajalce.

Pretep v budimpeštanskem občinskem svetu

Spopadi med odborniki vsled gospodarske krize -- Klop proti predsedniški mizi

Budimpešta, 1. oktobra. AA. Korbáro poroča: Na današnji seji občinskega odbora je prišlo do burnih razprav o priliki debate o ukrepih za pobijanje gospodarske krize. Med socialističnimi in krščanskosocijalnimi občinskimi odborniki je prišlo do spora, v teku katerega so se medsebojno žalili in obtoževali. Poedinj občinski odborniki so zapustili svoje klopi in poskušali napasti svoje protivnike. Med dvema

občinskima odbornikoma je prišlo do dejanskega spopada. Župan Ripka, ki je predsedoval seji, je radi tega prekinil sejo občinskega odbora. Za časa odmora je narodni poslanec in socialistični občinski odbornik Pajer vrgl klop proti predsedniški mizi. Tedaj je prišla v dvorano policija, ki je pa po odredbi policijskega prefekta, ki je prisotvoval seji, zopet zapustila dvorano, ne da bi intervenirala.

Proces proti atentatorjem na albanskega kralja

Letalo, ki povzroči mnogo strahu v Riedu -- Zasliševanje prič

Ried, 1. oktobra. d. Prebivalstvo tihega in skritega mesteca Ried na Zgornjem Avstrijskem je proces proti atentatorjem na albanskega kralja Zogu-a spravil popolnoma iz mira. Danes so se prav posebno preplašili, ko se je nad mestom prikazalo letalo. Ljudje so bili trdno prepričani, da je priletel letalec, ki bo metal bombe na sodno poslopje. Strah pred zračnim napadom ni ponehal niti tedaj, ko se je izkazalo, da vodi letalo znani linški športnik Wanek. Ta je napravil z letalom majhen izlet in s tem prestrašil prebivalce Rieda in okolice.

Sodišče je prejelo iz Francije brzojavko, v kateri prosijo albanski delavci, ki delajo v ozemlju Loire, naj sodišče oprostí oba obtoženca, ker sta tvegala svoje življenje za stvar rešitve albanskega naroda. Takih in podobnih brzojavk in pisem so prejeli predsednik sodišča, državni pravnik in porotniki cel kup. Prihajajo pa deloma od albanskih emigrantov v inozemstvu, toda tudi naravnost iz Albanije.

Po otvoritvi današnje razprave je prišlo takoj do prerekanja med predsednikom sodišča in med braniteljem dr. Frischauerjem, ker se je predsednik smejal, ko so mu predložili sveženj novih pisem in brzojavk, in je cinično pripomnil: »Takih pisem pride sedaj več. Z njimi skušajo vplivati na sodišče.«

Po tem so začeli zasliševati prič. Med drugimi je bil zaslišan detektiv Winkler, ki je opisoval policijske varnostne priprave v državni operi ob posetu kralja Zogu-a. Opisal je tudi atentat sam in aretacijo atentatorja Gjelošija, katerega je Winkler spravil v bližnjo policijsko stražnico v Elisabethstrasse. Kakor trdi Winkler, je Gjelošij na stražnici dejal: »Da bi bil le Zogu mrtev! On je izdajalec! Meril sem na njega!« Drug detektiv Smetana je izjavil, da je konzul Staracci, ki je kralja spremljal, streljal v smeri proti Ringu. Smetana se je bal, da bi utegnil zadeti detektiva, ki je tam stal.

Policijski inšpektor Schöhel je opisoval atentat in pa razburjenje dunajskega občinstva, ki je hotelo atentatorja linčati. Slišali so se kliči: »Pobijte jih, zločince, sicer jih bo sodišče oprostilo.« Priča trdi, da je Gjelošij vprašal, ko je prišel v stražnico: »Ali je Zogu mrtev?« Dalje pravi priča, da je pri streljanju pred opero padlo na obeh straneh 16 do 18 strelcov. Tudi zatruje, da je bil Gjelošij razburjen in zmeden.

atentatorju, Camiju. Branitelj Pressburger je nato prič stalil nekaj vprašanj. Nanja pa ni odgovorila priča, temveč predsednik. Branitelj je protestiral proti tem metodam.

Kot priča je prišel na vrsto po tem vratar opere Schmelik. Ta je izjavil, da je pospremlil kralja in njegove uradnike k avtomobilu. Komaj so bili pri avtomobilu, je že padel strel in Topalay se je zgrudil na pričo. Priča ga je dvignil in ga nesel k vratom opere. Priča je tudi spoznal Camija kot atentatorja.

Stražnik Artner je navedel, da je pohitel na mesto atentata, ko je slišal strel. Pograbil je atentatorja Camija pod roko. Braniti ga je moral pred razjarjenostjo množice. V stražnici je Camija vprašal, zakaj je izvršil atentat. Ta je odgovoril: »Že vem zakaj. Zogu je Albanijo prodal.«

Stražnik Otmar Curz trdi, da je bil Gjelošij izredno razburjen. Pri prvem zaslišanju je izjavil: »Daj Bog, da bi bil Zogu mrtev.«

Na popoldanski razpravi je izjavil branitelj dr. Frischauer: Izvedel sem, da je priča Gritsch prišel k zastopniku privatnega udeleženca dr. Premüllerju in ga vprašal, kako naj izpove. Zato predlaga, da se Premüller zasliši kot priča. Dalje predlaga, da se zasliši tudi konzul Saracci, ker je videl, da je Albanc Mulloti streljal na Lionovo, ne pa Gjelošij. Dr. Frischauer dalje predlaga, naj se zasliši tudi Gjelošijeva žena, ki je navzoča v Riedu, ali je bil Gjelošij res nervozen, razburjen in zmeden. Državni pravnik je nato odvrnil, da smatra Premüllerjevo izjavo za brezpomembno in prav tako izjavo konzula Saraccija. Zadošča pismena izjava. Prav tako je nepotrebno zaslišanje Gjelošijevih žene. Sodišče je nato odklonilo braniteljeve predloge.

Zaslišan je bil nato Libohova, ki je bil, kakor znano, pri atentatu ranjen, a je sedaj že ozdravel. Tudi Libohova je izjavil, da je hotel ravno vstopiti v avtomobil, ko je počil prvi strel in se je zgrudil Topalay. Potem so tudi oni zgrabili za samokrese in začeli streljati.

Predsednik je nato resumiral vse izpovedi in ugotovil, da je padlo 23 strelcov iz 4 smeri. Zasliševanje se še nadaljuje.

Skromen Hindenburgov jubilej

Berlin, 1. oktobra. n. Hindenburg bo slavil jutri 84-letnico rojstva. Radi finančne krize je prepeval vsako manifestacijo. Jutri bo tudi odpotoval iz Berlina.

Volilna borba

Beograd, 1. oktobra. Državni odbor nadaljuje svoje delo in ga bo kmalu zaključil. Materijala je zelo veliko. Med drugim je v soglasju z volilnim zakonom sklenil državni odbor, da mesta Niš, Split, Banja Luka, Cetinje in Maribor ne tvorijo zase volilnega okraja.

V Bosni, Vojvodini in Južni Srbiji se je vršilo več zelo uspešnih konferenc, ki so jih imeli posamezni ministri s pristaši jugoslovanske misli. Na vseh teh konferencah so govorniki razložili veliki pomen 6. januarja in 3. oktobra 1929 ter delo vlade.

Na vseh teh konferencah se je soglasno in z navdušenjem izrekla želja, da prevzame nosilstvo državne liste predsednik vlade g. Peter Živković.

Roki za vložitve in potrditev kandidatnih list se bližajo. Kasacijskemu sodišču je treba do 14. oktobra predložiti kandidate nosilce državne liste. Najkasneje do 29. oktobra pa mora nosilec vladne liste celo svojo listo predložiti kasacijskemu sodišču. Vsaka kandidatna lista mora imeti po najmanj enega sreskega kandidata v vsakem upravnem srezu. Vsak kandidat pa mora imeti namestnika. Kandidatne liste mora kasacijsko sodišče potrditi najmanj 10 dni pred dnevom volitev, t. j. do 30. oktobra.

Po vseh krajih se opaža rastoče zanimanje za volitve. Narod čuti, da je treba veliko delo od 6. januarja dovršiti do konca in se bo zato v velikem številu udeležil volitev.

Veliki Bečkerek, 1. oktobra. I. Včeraj popoldne se je tu vršil širši sestanek volilcev, ki so sklenili postaviti za nosilca državne kandidatne liste predsednika vlade g. Petra Živkovića.

Vukovar, 1. oktobra. I. Na zborovanju volilcev iz Vukovarja in vukovarskega sreza so soglasno sprejeli predlog, da se postavi za nosilca državne kandidatne liste g. ministrski predsednik g. Peter Živković.

Subotica, 1. oktobra. I. V Ulmi je bila konferenca volilcev, na kateri so sklenili zaprositi ministrskega predsednika g. Petra Živkovića, naj prevzame vlogo nosilca državne kandidatne liste.

Akcija za pobijanje nezaupanja v naš kredit

Beograd, 1. oktobra. I. V nedeljo se vrši velika konferenca vseh nacionalnih, gospodarskih, prostvenih in humanitarnih društev, da se posvetuje, kako bi se izvedla med ljudstvom čim širša akcija za pobijanje nezaupanja, ki so ga pričeli širiti sovražni elementi, in za vzpostavitev čvrste vere v naš gospodarski red, v našo državo, v njene institucije in njene papirje.

Odlikovanje

Beograd, 1. oktobra. AA. Predsednik češkoslovaške republike g. Masaryk je odlikoval Svetislava Hodjera, šefa kabineta predsednika ministrskega sveta, kot rezervnega letalskega podpolkovnika, s češkoslovaškim vojaškim redom belega leva.

Vedno več zlata v Franciji

Pariz, 1. oktobra. n. Danes so pristala na letališču Le Bourget letala, ki so pripeljala v Francijo novih 1 ston zlata za 300 milijonov frankov.

Francosko-nemška razorožitvena pogajanja

Pariz, 1. oktobra. n. V »Echo de Paris« je objavil Pertinax vest, da se bodo v kratkem pričeli med Berlinom in Parizom razgovori o razorožitvenem vprašanju. Nemška vlada ima namen, staviti določene predloge v zvezi s splošno razorožitveno konferenco. Predlogi se bodo nanašali na vojsko. Pertina pravi, da namerava Nemčija na ta način pokazati, da ne vztraja več uporno pri svojem prvotnem stališču.

Laval je imel snoči dolgo konferenco oz Loucherjem o francosko - nemškem odboru. Pravi jo, da bo Loucher član tega odbora.

Žrebanje srečk državne loterije

Beograd, 1. oktobra. I. Pri današnjem žrebanju srečk V. razreda 22. kola sta bili za nagrado 20.000 Din izžrebani srečki 12.545 in 64.072, za nagrado po 10.000 Din pa srečki 69.825 in 77.754.

Velik uspeh Poljšakove metode pri zdravljenju raka

Dunaj, 1. oktobra. d. Danes popoldne je imei na Eiselsbergovi kliniki znani raziskovalec raka dvorni svetnik dr. Funke pred množičnim odličnim občinstvom in pred mnogimi doposlanci domačih in tujih klinik predavanje o zdravljenju raka. Bavil se je z 80 različnimi metodami zdravljenja raka in je končno govoril tudi o postopku jugoslovanskega specialista Poljšaka. Predavatelj je navajal mnoge dokaze o velikih uspehih tega zdravljenja. Med drugim je 20 moških in žensk pokazalo, kakšne uspehe je doseglo na njih zdravljenje po Poljšakovi metodi. Občinstvu so pokazali slučaje raka, sarkoma, tuberkuloze in podobnih bolezni. Navzoči so stremeli nad izrednimi uspehi jugoslovanskega raziskovalca. Predavatelj je na koncu izrazil nado, da se bo kmalu ustanovil sanatorij za zdravljenje raka po Poljšakovem načinu.

Obisk v knjižnici

Tajnik prosvetnega odseka Delavske zbornice v Ljubljani in vodja naše knjižnice, gospod Ciril Štukelj, je bil tako ljubezniv, da mi je dovolil nekaj od svojega dragocenega časa za zanimiv razgovor o naši čitajoči publiki. Iz tega razgovora navajam sledeče:

1. V Vašem poročilu o poslovanju knjižnice za leto 1926—1931 so naštetih pisatelji, katerih dela so bila največkrat izposojena v prvih letih poslovanja Vaše knjižnice. Zanimalo bi me zvedelo, kako se s časom izpreminja zanimanje za različna dela in avtorje?

V knjižnici običajno preveč nekač lov za modo. Kakor hoče imeti ženska vedno nove klobuke, tako zahteva tudi mnogo ljudi samo najnovejšo knjigo, češ da ga stare ne zanimajo, ali da jih je že prebral. Za takega človeka mora biti na knjižnici letnica 1931. Če bi tiskale založbe na mesec izdaje, bi zahtevali sedaj samo knjige 26. septembra 1931. Je nekaka tekma, kdo se bo preje bahal z novo knjigo kakor z novo obleko. Moderna doba in literatura pa segate vendar nekaj let nazaj. In dobra dela ne rastejo vsako leto kot gobe po dežju. Ljudje naj iščejo dobre knjige (knjige po kvaliteti) in ne po ovitku, letnici ali naslovu. Tako so bila mnogo premalo izposojena dela odličnih modernih pisateljev, ki bi bralcem tudi mnogo bolj ugajala kakor marsikatera druga »najnovejša« knjiga z lepim ovitkom in veliko reklamo.

2. Katere moderne pisatelje ste n. pr. premalo izposojali?

Ce gremo po abecednem redu (gospod tajnik je odprl seznam): Angleža Arlena (Lily Christ), Komproiss, Venetia i. dr.), Italijana Borge Antonio, ki v svojem v nemščino prevedenem romanu Rubé lepo oriše razvoj italijanskega intelektualca pred, med vojno in po vojni. Dalje Nordijca Duun Olaf in Harald Ridda, ki ju smatra kritika za največja sodobna pripovednika. Nordijce sploh premalo berejo, naj navedem od njih še Dindringa, Falkheyeta (socialni romani!) Röllvaya, Finca Öhquist (Der kristallene Turm) in Talvio Mailo. Po mojem mnenju doslej najboljša socialna romana Danea Nexija »Pelle der Eroberer« in »Stine Menschenkind« sta bila tudi premalo čitana, čeprav sta bila sorazmerno precejkrat izposojena. Naj navedem še nekatere. N. pr. D. H. Lawrence, Rolland Romain, Flanski Reymont Stijn Strenevels (Knecht Jan), Svevo Italo (Zenocosi), G. H. Wells, Kaden-Bandrowski; krasen, nagrajen, soc. roman A. Seghers »Aufstand der Fischer von St. Barbara«, Gerhard Pohl itd.

3. Kako se pa potem čita slovenski prevod Bojerja »Izseljenci«?

Vidite, prav tu se zopet čuti ona moda. Njegova dela v nemškem prevodu smo preje ponujali. Sedaj, ko ga je izdala Jug. knjigarna, ga pa vse čita (in menda misli marsikdo, da je bil ta roman napisan prejšnji mesec).

4. Kaj pa vojni romani, za katerimi je bilo svoječasno toliko povpraševanja?

Za vojne romane že pada konjunktura. Niso več tako v modi.

5. In kriminalni romani?

Absolutno je preveč povpraševanja po kriminalnih romanih. Prava kriminalna manija je.

6. Kaj da največkrat pobudo, da se vržejo ljudje na gotovo delo?

Reklama! Odkar je kino »Ideal« predvajal film »Dva človeka«, vse vprašuje po Vossovem romanu »Zwei Menschen«. To bo trajalo še mesec dni, potem bodo vpraševali po novem filmnem romanu.

7. Na kakšen način se vam zdi, da bi se dala odvrti čitajoča publika od modnih norosti?

Ljudje naj izbirajo po tiskanem seznamu, ali naj se posvetujejo s knjižničarjem. Povedo naj mu svoje želje in jim bo bolje ustrezno kakor pri izbiranju po naslovih ali modi.

8. In znanstvena literatura?

Več znanstva naj bi brali. Saj ima knjižnica

mного poljudno-znanstvenih spisov iz vseh področij, ki jih tudi lajik lahko bere.

9. Poezija, dramatika?

Za poezijo in dramatiko je malo zanimanja. Drame rajši ljudje gledajo na odru, poezije si pa izposojajo večinoma le dijaki.

10. Bi li mogli po Vašem mnenju dnevno časopisje usmerljivo vplivati na publiko, ki se zanima za literaturo?

Notica v dnevnem časopisju o kaki knjigi je

merodajna za ljudi, ki sicer ne zaupajo knjižničarju, ki je morda notico sam napisal. Naše časopisje bi moralo prinašati več poročil o knjigah, toda ne reklamnih. Po inozemskem zgledu bi moralo vpeljati nekaj takega kot imajo Nemci s svojimi »Besprechung der Bücher«. Te razgovore o knjigah bi pa morali pisati literati, ne pa založništva.

Ljubljana, dne 26. septembra 1931.

Ivan Podlesnik.

Rudarji bodo praznovali samo enkrat v tednu?

Razveseljiva vest v rudarskih revirjih

Danes se je razširila med rudarji v rudarskih revirjih razveseljiva vest, da bodo v mesecu oktobru predvidno praznovali samo enkrat v tednu, in sicer ob sobotah, t. j. dne 3., 10., 17., 24. in 31. oktobra.

Kakor da bi beda rudarjev in njihovih družin, ki je prekipela do vrhunca, ganila samo naravo, tako je letos že prav zgodaj potrkala zima in mraz na vrata. Ni pa tudi nobenega dvoma, da so k omiljenju težkega položaja mnogo pripomogle tudi številne intervencije naših strokovnih organizacij, zlasti vodstva Narodne strokovne zveze, ki si je ves čas težke rudarske krize neumorno prizadevala, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi zainteresira odločilne kroge za nevzdržan položaj naših rudarjev ter prosi za uspešno pomoč.

Prav v zadnjem času je sam ban Dravske banovine g. dr. Drago Marušič na intervencijo deputacij Narodno strokovne zveze opetovano posredoval tako pri vladi v Beogradu, katero je zainteresiral za težaven položaj naših rudarjev, kakor tudi pri Trboveljski premogokopni družbi, kateri je nujno priporočal, da kolikor je le mogoče tudi sama v lastnem delokrogu omili težko stanje njenega delavstva.

Ugoden in uspešen rezultat neumornih prizadevanj vseh gornjih vplivnih faktorjev se je sedaj v vsej jasnosti pokazal v zmanjšanju praznovanje dni, zato naši delavstvo z zupanjem zre v boljše bodočnost, ki jo bo doseglo tesno združeno z ostalimi sloji našega naroda v nepremagljivi fronti jugoslovanskega narodnega in državnega edinstva.

Dobrodelna »Dijaška kuhinja« v Kranju

Poročilo o preteklem delavnem letu — Kuhinja podpira le pridne in vljudne dijake

Odbor dijaške kuhinje v Kranju, v katerem so sodni svetnik Jurij Gregor, gimnazijski direktor Ivan Košnik, profesor Stefan Plut, profesor dr. Simon Dolar, veletrgovca Franc Gorjanc in Joško Majdič, notar Ivo Bakovnik, profesor Mirko Kmet, profesor Ivan Kolar, posestnik Janko Kummer, in hotelir Milan Peterlin, je izdal poročilo o dijaški kuhinji v Kranju v 37. poslovnem letu.

V poročilu je delo odbora za kuhinjo in kuhinje same od 1. septembra 1930 do 1. septembra 1931. Uvod je posvečen spominu umrli kuharici kuhinje g. Mariji Jakofčič, ki je nad 30 let opravljala zvesto svoj posel v prid dijakom, ustanovniku dijaške kuhinje dr. Edvardu Šavniku in podporniku dijaške kuhinje magistru farmacije Francu Šavniku.

V blagajniškem delu je izkazanih dohodkov 40.451'84 Din, izdatkov pa 38.677'40 Din. Prebitek je znašal torej 1.774'44 Din, in je škrat večji kakor lani. Čeprav so dohodki padli za nekaj tisoč Din, vendar so se izdatki za hrano zmanjšali za okroglo 12.000 Din. Prehrana podpirancev se je zboljšala. Za poseben priboljšek

je daroval gospodar dijaške kuhinje veletrgovec v Kranju Franc Gorjanc 1000 Din. Dijaki so si tudi letos stregli sami pri mizi.

Dijaška kuhinja v Kranju je podpirala 21 gimnazijcev in 8 dijakov iz tekstilne šole. Med letom sta izstopila 2 gimnazijca in 2 iz tekstilne šole. Podpirancev je bilo manj nego lani, ker se je 4-letna puškarska šola preselila v Užice. Iz te šole je zadnja leta dobivalo hrano v dijaški kuhinji 19 dijakov. Kranj je dobil namesto te šole sicer tekstilno šolo, katera pa je v preteklem šolskem letu imela samo prvi letnik.

Učni uspeh podpirancev je bil zelo dober. Izmed 19 gimnazijcev jih je izdelalo 18, torej 95%, med tem ko je na gimnaziji splošen uspeh za 9% slabši. Izdelali so trije z odličnim uspehom, 9 s prav dobrim uspehom, 5 z dobrim uspehom. Iz vedenja jih ima 12 odlično in le 1 dobro. To dokazuje, da dijaška kuhinja podpira le pridne in vljudne dijake. V poročilu je naposled pregled vseh podpirancev in darovalcev iz Kranja in drugod. Naj bi kuhinja ne izgubila svojih plemenitih podpornikov!

Ivan Bajželj

Ljubljana, 1. oktobra.

Včeraj popoldne je prestopal dolgoletno bolezen na svojem domu v Šiški g. Ivan Bajželj, daleč po deželi znani zastopnik Zagrebške pivovarne. Pokojni je bil rojen pred 63. leti v Strazišču pri Kranju in se naselil takoj, ko je odslužil vojaške, v Ljubljani, kjer je bil najprej v službi pri trvdki Tönnies, pozneje pa pri Stavbni družbi. Kmalu se je osamosvojil in pričel trgovati ter prevzel najprej zastopstvo vrhniškega piva, pozneje pa od slovenskih naprednjakov ustanovljene pivovarne Zalec-Laško. Ko je to domačo pivovarno prevzela družba Union, je Bajželj pred 10. leti začel prav uspešno razpečavati po Ljubljani in vsej deželi zagrebško pivo.

Ivan Bajželj pa ni bil samo dober trgovec, temveč tudi vedno zaveden naprednjak in član vseh naprednih društev, zlasti navdušen pa je bil Sokol. Bil je tudi predsednik in soustanovitelj električne zadrage v Zg. Šiški.

Vso svojo družino je vzgojil v strogo nacio-

nalnem duhu in izšolal do lepih poklicev. Najstarejši njegov sin Lojze je višji kontrolor železniške direkcije v Zagrebu, dr. Ivo je zdravnik v Beogradu, France pa trgovec v Ljubljani, a najmlajši Polde vodi doma podjetje svoji vzorno pridni materi Gusti. Najstarejša hčerka Gusti je soproga trgovca Gorjupa na Miklošičevi cesti, Ivanka je vdova mag. pharm. Bizovičarja v Šiški, Mara pa poročena s stavbnim tehnikom Macorattijem, a najmlajša Draga pomaga doma.

Pogreb bo jutri ob pol 15. uri v Šiški iz hiše št. 7 v Gasilski ulici na pokopališče k sv. Križu. Pokojnemu časten spomin, družini pa iskreno sožalje!

Kronika nesreč v Slovenj-gradu

Slovenjgradec, 30. septembra.

15-letni Koret Anton iz Gortine si je pri obiranju hrusk pri padcu z drevesa na plot poškodoval levo nogo. — 27-letni drvar Knez Viktor iz Vuzenice, uslužben pri lesnem tr-

govcu Mravljaku, si je zlomil levo nogo, ker mu je padel ploč po nesreči. — Pločnik Matevž 54-letni preužitkar, pa je dobil od sosedu J. B. nož v levo ramo, 38-letni Praznik Ivan je ravnal v gozdu z lesom tako neprevidno, da si je zlomil desno nogo. — 11-letni Savinc Ivan se je po nesreči urezal v roko in si je najbrž zastupil. — Stamilak Elizabeta, 16-letna hči poljskega dninarja iz Legna pri Slovenjgradu pa si je pri spravljanju sadja zlomila desno roko. — 7-letni Marin Friderik, sin organista in mežnarja iz St. Danijela pri Dravogradu, se je igral z otroci okrog kupa naloženih desk. Naenkrat se je skladvonica desk prevrnila na neprevidnega otroka in mu zlomila desno nogo. — 7-letni Oberš, sin dninarja iz Soštanja — okolica, se je opekel z vročim mlekom po desni nogi. — 50-letna Tamše Friderika iz St. Vjda nad Valdekom je padla s stola tako nesrečno, da si je pri padcu zlomila desno nogo. — Konj je zmečkal prste na nogi 19-letnemu hlapcu Dvorniku Ivanu iz Kotelj pri Prevaljah. — Kranjc Alojzija, 28-letna delavka iz Mislinj, pa si je pri delu znatno opekla nogo. — Vsi se zdravijo v tukajšnji bolnici.

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri

2. oktobra, petek, zaprto (generalka); 3. oktobra, sobota, Prililjeje in prvo nadstropje. Ljudske cene. Izven; 4. oktobra, nedelja, Takšna je prava, veseloigra, premijera. Izven; 5. oktobra, ponedeljek, zaprto; 6. oktobra, torek, Kralj na Betajnovi, Red D; 7. oktobra, sredo, Dogodek v mestu Gogi, Red E.

Prva ljudska dramska predstava letošnje sezone bo v soboto 3. t. m. Pri nižjih dramskih cenah se vprizori Nestroyjeva burka »Prililjeje in prvo nadstropje«. Tudi ta Nestroy je velezbaven, dejanje po oživljajo razne sodobne melodije, kupleti, šlagerji na prigodno besedilo. Na prvo ljudsko predstavo opozarjamo vse prijatelje gledališča, ki se hočejo poslužiti nižjih dramskih cen. Zasedba ista, kakor pri premijeri.

Četrta dramska premijera bo v nedeljo 4. t. m. Prof. Šest postavi na oder Hirschfeldovo trojeansko veseloigro »Takšna je prava«. Glavne vloge so v rokah gg. Nablocke in Daneša ter Kukčeve in Zeleznika. V ostalih vlogah sodelujejo ga. Medvedova, gdna Slavčeva in Zeleznika. V ostalih vlogah sodelujejo ga. Medvedova, gdna Slavčeva in g. Plut. Veseloigra nam prikazuje, kako se dva snubca zaljubita v hčer, ki je popolnoma novodobnih nazorov, pozneje pa v mater, ki predstavlja strogo umirjeno življenje. Komedija je navzlic dejanju in zapletkom zelo decentna in izredno zabavna. Predstava se vrši izven abonmana. Cene običajne dramske.

Nadaljne premijere v ljubljanski drami. Naša drama pripravljata trojeansko igro »Vest«, ki jo je napisal Maurice Rostand, sin znamenitega francoskega avtorja. To delo pripravljata režiser Debevec Ciril. Za tem pride Golarjeva izvirna igra »Dve nevesti« v režiji g. Frana Lipaha. Gospod Levor in ga. Mira Danilova pa študirata Begovičovo izvirno dramo »Brez tretjegac«.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Petek, 2. oktobra, zaprto.

Sobota, 3. oktobra, ob 20. uri: »Slaba vest«. Premijera.

»Slaba vest« na mariborskem odru. Druga premijera v letošnji sezoni bo v soboto, 3. oktobra. Upriporila se bo Anzenbergerjeva komedija iz kmečkega življenja s petjem »Slaba vest«. To delo, ki ga je prevedel Alojzij Benkovič, režira ljubljanski režiser in pisatelj Bratko Kreft kot gost. Radi tega bo premiera prav posebno zanimiva. To pa tudi zato, ker je dejanje te komedije prestavljeno v Prlekijo in režijsko opremljeno z vsemi svojstvi te pokrajine, kar je doslej prvi poskus v domači dramski literaturi. Nato še posebej opozarjamo.

Gledališko občinstvo opozarjamo, da bo odslavljeni vhod v gledališče skozi vežo s Slomškovega trga.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

57

Ali želite, da vas naučim? in podala sem mu roko. »Nekoč sem znal, je dejal, »pa sem vse pozabil. Prijel me je za roko in me objel z enim laktom. »In še to strašno krilo.« »Kaj bi to, saj ni nič daljše od mojega krila.« In začela sem popevati trojko. In glej, očka me je začel polagoma obračati. Ko je pokleknil, je njegovo krilo pometlo ves prah s tal. Neka vrata so se odprla; hkratu je prenehal in vzkliznil: »Kakšna norost!« in smeje se odhitel. Ah, ljubezniv človek, ta me je imel resnično rad. — Pozneje je imel velike skrbi. Njegova hčerka, leto starejša od mene, dolginka grdega obličja, je bila temu vzrok. Bila je lepih udov in postave in zelo radodarna. Prebirala si je ljubimce, kakor si prebira možki prilježnice, zvečer pa se je vedno opila. Spečala se je z nekim igralcem, in pomislil, ko je zapustil mesto, je šla z njim. Vsi so govorili o tem in očka se je bal za svoje mesto. Toda ravnateljica gimnazije, gospa Znamen-ska, ga je branila in ga obdržala v službi. — »Mislim, da ga je ta nesreča napravila pijanca.«

Preživela sta krasen večer. Arijana mu je pred-očila vse mogoče prizore iz svoje šolske dobe. Konstantin je poznal skoraj vse soliste, okrog katerih je mgolelo statistov. Čudil se je krepki obrazovnosti, s katero mu je Arijana pričarala pred oči tovariše iz

svoje otroške dobe. Po zaslugi te čarovnice je vstal pred njim mladostni svet in napolnil sobo. Njihove sence so še lebdele pred njegovimi očmi, ko so Ari-janine besede že odmele, šele potem so se umaknile v temino, odkoder ji hje bila izvabila.

Konstantin je rekel Arijani:

»Mesto, ki ga najbolje poznam v Rusiji, je ono, v katerem si ti živila kot otrok, dasi nisem bil nikoli v njem.«

XX.

Toda naslednjega dne je bila Arijana, kakor da jo je zlodej obsedel. Sicer ni uganjala nikakih »pri-zorov« v pravem pomenu besede; ni izrekla ostre besede in nikakih očitkov. Na pretnan način in z veliko umetnostjo je uporabljala prikrita namigo-vanja, nejasna označevanja zahrbtnih misli, presli-ševanje, molk, pritajevanje, da je človek vse uganil, kar ni navidezno hotela reči. Na ta način je odkrila neverjetne izkušnje iz svojega prejšnjega življenja, h katerim sta jo poganjali radovednost in njena »počutna narava«. Ta izraz je običajno rabila in izjavila Konstantinu, da ima človek pravico razviti svojo počutnost, če je k temu nagnjen, kakor imajo bitja z možgani pravico razvijati svojo razumnost in bledolčna dekleta negovati svojo solzavost. Včasih jo je prišlo, da je na skrajno ciničen način raz-pravljala o medsebojnih odnošajih obeh spolov; naj-rajši je razpravljala o pravici do popolnoma svobodne ljubezni. »Ni težko ugotoviti, da so možniki uredili svet po svojem okusu in v svojo korist, vsilili so mu šege, ki njim prija, in ustvarili nasilno in zvijačno javno mnenje, ki nas zaslužnjuje, pa naj ukrenemo karkoli. Nisem nikaka zagovornica ženske osamosvojitve v

pravem pomenu besede in se mi zdi prav neumno, da mešajo žensko vprašanje s politiko. Koliko bomo dosegli, preden bodo naše zastopnice sedele v dumi! Mislim, da bomo šele tedaj imele svoje resnične pravice, če se otresemo vseh predsodkov, ki nam nala-gajo hujše okove kakor pisane postave. Veliko sem o tem razmišljala in naj ti povem, v čem vidim veliko krivico...«

»Dovoli...« jo je prekinil Konstantin.

»Nikar se mi ne sme, takoj boš videl, kaj sem hotela povedati. — Don Juan slovi pri moških za nesmrtnega junaka, ker je zavojeval tisoč in tri ženske; ponosen je bil na to; ves njegov sijaj in vsa slava izvirata iz tega. Kako pa bi govorili o ženski, ki bi imela tisoč in tri ljubimce? Imeli bi jo za naj-nesramnejšo vlačugo. Samo zaničevanje bi bil njen delež. Če ni poklicna vlačuga, bi jo njena rodbina proglasila za histerično in bi jo zaprl v kak zavod. Vidiš, to je tista največja krivica, proti kateri se hočem bojevati. Dokler žive taki predsodki, ne bomo nikoli enakopravne z vami. — Če imamo ženske kakšno razmerje z moškimi, mora ostati to tajna; možki pa govorijo brez zadrege o ženskah, ki so jih »imeli«, nam pa je usojeno, da se moramo skrivati. Zakaj? Ali nismo prav tako svobodni ljudje, kakor ste vi? Ali nimamo tudi me pravico, ki jo imate vi, da bi smele iskati uživanje tam, kjer ga vi najdete? Možki imajo množico priležnic, od katerih zahtevajo zvestobo. To je njim v prilog. Zato so ovekovčili zapeljivca v umetnosti, poeziji in slovstvu, ženskam pa, imajočim več ljubimcev, so vtisnili žig zaniče-vanja. Tu se mora naš boj pričeti; žensko moralo namesto moške morale! To hočem jaz.«

Jz Dravske banovine

Včerašnji številki smo priložili naše poštno-čkovne položnice. Vljudno prosimo naše cenjene naročnike, da se jih poslužijo za plačilo naročnine čimprej, t. j. v prvih dneh meseca, ker nam s tem prihranijo obilo dela. Oni, ki so naročnino že plačali, naj pa položnico oddajo znanu ali prijatelju in ga ob enem pridobijo za naročnika. — Uprava.

d Ban Dravske banovine g. dr. Drago Marušič danes v petek 2. t. m. zaradi službene odsotnosti ne bo sprejemal strank. — Danes v petek 2. oktobra g. pomočnik bana dr. Pirkmajer ne bo sprejemal strank, ker je odsoten.

d Kip prestolonaslednika Petra od domačega kiparja. Akademski kipar g. Peter Loboda ki se je stalno naselil na Bledu, je v dvoru te dni dovršil portret Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Delo je lepo uspelo. Mlademu umetniku čestitamo!

d Premestitev. Banski svetnik g. dr. Hraševac je bil premeščen iz ministrstva za notranje zadeve v Beogradu k banski upravi v Ljubljani.

d Osebnosti s pošte. Postavljeni sta za pog. poštarici Herle Anica v Solčavi in Avsenak Frančiška pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. — Premesteni so služ. 2. skup. Panko Jožko iz Ptuj na Maribor 2 in Skrobbar Matija z Maribora 2 v Ptuj. — Upokojeni so: pb. ur. VI. skup. Božek Frančiška na Ljubljani 1 in Rane Blaž na Mariboru 2; pb. ur. VII. skup. Vojak Ruža na Mariboru 2; pb. ur. VIII. skup. Kogoj Matilda na Mariboru 2; zvan. I. skup. Maček Anton v Dolenjem Logatcu in Kranje Anton pri Sv. Juriju ob juž. žel. — Poroke: Volovec Rezka, pogod. poštarica v Dobovi, se je poročila s kov. mojstrom Pavličem Andrejem; Bauman Marija, pog. poštarica v Blanci, s posestnikom Divjakom Mihalom; Benkovič Zora, pog. poštarica v Slivnici pri Celju, z učiteljem Sudarjem Gabrijelom; Darovič Franc, zvan. v Kočevju, s Schleimer Heleno in Šušteršič Franc, služ. na Ljubljani 2, s Hanjšek Zofijo. — Prestanek službe: Jurgec, roj Murko Terezija, pogodbena poštarica pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju in Rogar Nežka, služ. v Kranjski gori, sta se odpovedala poštne službi.

d Brezplačno zdravljenje v bolnici. Državni uradniki in uslužbenci se opozarjajo, da imajo le na podlagi uradnega potrdila od svojega šefa pravico do brezplačnega zdravljenja v ljubljanski bolnici. To potrdilo naj vsak bolnik prinese s seboj. Sklicevanje na železniško legitimacijo je brezpredmetno, ker potrebuje bolnica omejeno potrdilo kot prilogo k spisu.

d Novi brzojavi in telefoni. Nova telefonska centrala je bila otvorena pri pošti Sv. Trojica v Slovenskih gorah. Telefonski promet med Sv. Trojico in Sv. Lenartom v Slovenskih Gorah je krajeven. Dne 18. julija je bila pri pošti Senčur pri Kranju otvorena telefonska centrala, ki opravlja tudi brzojavno službo. — Telefonski promet med Senčurjem in Kranjem, Cerkljami pri Kranju je krajeven. Dne 13. avgusta je bila pri pošti Dobrova pri Ljubljani otvorena telefonska centrala. Nadalje so bile otvorene telefonske centrale pri pošti Polhogradec, pri pošti Studenec pri Ljubljani, pri pošti Dev. Marija v Polju, pri pošti Presej, pri pošti Koprivnik pri Kočevju ter pri pošti Begunje pri Cerkljici.

d Zvišanje nakazniškega zneska. S 15. septembrom je dovoljen nakazniški znesek v prometu s Švico do 5000 Din, v prometu s Češko-slovaško in Bolgarsko pa tudi na 5000 Din, toda od 1. oktobra dalje. Od tega dne je dovoljen zvišani nakazniški znesek tudi v prometu s Francijo (Alžirijom) in z Nemčijo za isti znesek.

d Glavna skupščina Jugoslovanskega šumarskega združenja bo 1. oktobra v Skopju kot 55. društvena skupščina, oziroma 10. letna skupščina, odkar je Združenje vsedrjavna organizacija. Člani naj se vsi udeležijo tega jubilarnega zborovanja. Udeleženci, državni uradniki bodo plačali samo četrtino, drugi pa polovico voznice ceno na železnici.

d Kranjska podružnica Slovenskega planinskega društva poroča, da se Prešernova kočna na Stolu zatvori v nedeljo 4. oktobra t. l.

d Za sadno razstavo in grozdni sejem v Sevnici dovoljena polovična vožnja. Z rešenjem Generalne direktije državnih železnic v Beogradu št. 76717/31 od 23. IX. 1931 je dovoljena vsem posetnikom sadne razstave za sevnici Posavje in Sevnici od 4. do 11. oktobra t. l. in vsem posetnikom sejma za vinsko grozdje, ki se vrši v okviru sadne razstave dne 5. oktobra t. l., polovična vožnja na vseh osebni in brzih vlakih izven S. O. E., in sicer za vse proge ljubljanske in zagrebške direktije. Polovična vožnja velja za potovanje v Sevnico od 2. do 11. oktobra, za povratek pa od 4. do 13. oktobra t. l. Vsi posetniki kupijo na obojni postaji cel vozni listek, ki velja potrjen od razstavnega odbora za povratek. Vojni listek mora biti opremljen z mokrim žigom obojne postaje. Za razstavno blago velja popust, predviden v tarifi del II., odsek B-XIII.

d Hmeljarsko društvo za Slovenijo s sedežem v Zalcu se bo udeležilo potujoče kmetijske razstave z nekaterimi vzorci in slikami ter je razstavne predmete že odposlalo sreskajnu kmetijskemu referentu inž. g. Dolinarju in Celju.

d Denarno blagajno — večjo, bodisi novo, ali že rabljeno v dobrem stanju, kupi občinsko poglavarstvo Nijemci, srez Vinkovci. Ponudbe

opisom in po možnosti s sliko ali risbo je poslati takoj na navedeni naslov, po razglasu, ki je nabit na deski mestnega načelstva v Ljubljani.

d Gostilničarja okradel. 32-letni delavec Henrik Žerjal je osumljen, da je ukradel posestniku in gostilničarju Vinku Ambrožiču v Dorenji vasi okoli 800 Din gotovine, 1 moško srebrno žepno uro z zlatim okvirjem in 1 srebrno verižico, vse v skupni vrednosti 1200 Din in nato neznanokam pobegnil.

d Šlager, izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov, se je preselila iz Vegove ulice na Aleksandrovo cesto 5, vhod skozi vežo, desno. Najnovejši šlagerji in drugi komadi so vam za malenkostno ceno vedno na razpolago.

2158
Obhrede obleke barva v različnih barvah in plisirana tovarna Jos. Reich. 398-2

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Podtaknjen ogenj. V noči od 29. na 30. septembra okrog pol desetih je nastal ogenj v gospodarskem poslopiju Grabner Marije, posestnice v Zajasnovih 8 pri Trojanah, in ji vpepelil celo poslopje v dveh urah. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Motnika in Trojan, ki so ogenj omejili, da se ni razširil na hišo, žago in kozolet, ki stoji v neposredni bližini. Kako je nastal ogenj, ni znano, sodi se, da je bil ogenj podtaknjen, ker 30. avgusta l. 1929 je pogorela hiša, dne 5. julija t. l. je bil na dosedaj še nepojasnjen način podtaknjen ogenj na žagi, kateri se je pravočasno zapazil in pogasil, torej v tretji gre rado in res je zopet gorelo. Škoda je deloma krita z zavarovalnino.

d Izgubljen uradni pečatnik. Po poročilu pošte Ljubljana 2 se je izgubil na progi Karlovac — Novo mesto uradni pečatnik za vosek z napisom: Ambulantna pošta 76, S tem pečatnikom zapečateni pošiljke morajo pošte zapleniti.

d Vremensko poročilo. Včera je kazal v Ljubljani barometer 766,2, termometer 5,8, relativna vlaga 96%, tiho, megla. V Mariboru je kazal barometer 764,9, termometer 5,6, tiho, megla. Vsa opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila včera v Ljubljani 17,4 (4,7), Mariboru 13,2 (4,6), Zagrebu 15,9 (5,8), Beogradu (5,6), Sarajevu (—0,2), Skopju 16,8, Kumboru 17,6 (10,4), Splitu 16,5 (10,4), Rabu 16,2 (10,6). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Petek, 2. oktobra 1931: Angel varuh. Pravoslavni, 19. septembra: Jevstahij.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Sp. Šiški.

*
■ Uradne ure pri glavni carinarnici v Ljubljani so počenši s 1. oktobrom t. l. ob delavnih urah od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure popoldne, ob sobotah pa od 8. do 14. ure.

■ Davščina na motorna vozila. Kraljevska banska uprava objavlja: V smislu § 68. pravilnika o banovinskih davščinah za proračunsko leto 1931/32 zapad dne 1. oktobra v plačilo drugi polletni obrok banovinske davščine na motorna vozila. V to svrhu dostavlja te dni kraljevska banska uprava lastnikom motornih vozil izven Ljubljane čekovne položnice z označbo dolžnega zneska. Davščina se mora plačati do dne 15. oktobra t. l., po preteku tega roka pa se bodo računale zamudne obresti, davščina pa se bo na strankine stroške po prisilni poti izterjala. Lastniki motornih vozil, ki stalno bivajo v Ljubljani, naj davščino v istem roku plačajo osebno ali po svojih pooblaščenih pri blagajni kraljevske banske uprave v banski palači na Bleiweisovi cesti.

Jz drugih banovin

Zverinski zločinec iz št. Lovrenca na Pohorju

Ze mesec dni išče zagrebška policija nenavadnega zločinca, ki je 13. junija izpeljal v Zagrebu neko 7-letno deklico v neko prenočišče v Ljubljanski ulici in jo tam zbadal po vsem telesu z iglo. V prenočišču so povedali, da se je neznanec prijavil na ime Alfonz Pirnat, trgovec iz Maribora. Zagrebška policija je poizvedela pri mariborskih in ugotovila, da stanuje neki Alfonz Pirnat pri Sv. Lovrencu na Pohorju in ne v Mariboru. Trgovec Pirnat pa že 5 let ni zapustil svojega kraja, kar je bil dovolj jasen dokaz, da ni identičen s sadistom, ki je mučil 7-letno deklico v Zagrebu. Po opisu, ki ga je poslala zagrebška policija mariborski, je padel sum na zasebnega nameščenca Frca Blažiča v Sv. Lovrencu. Po fotografiji so spoznali, da je Blažič bil tisti, ki je deklico mučil. Razen tega se je Blažičeva pisava vjemala s pisavo gosta, ki je pripeljal deklico v zagrebško prenočišče. V Zagrebu je Blažič, katerega so takoj aretirali, priznal svoj zločin, izgovarjajoč se, da je bil v nekakem abnormalnem duševnem stanju, ko ga je izvršil.

b Po 17. letih se je javil iz Rusije. Iz Skoplja poročajo, da se je po 17. letih vrnil iz Rusije neki Velimir Nešović iz groznanskega sreza. Njegovi sorodniki so bili prepričani, da je že zdavnaj mrtev.

b Snežni zameti v Bosni. Iz Jajca poročajo, da je sneg, ki je pred dnevi zapadel v bosanskih pokrajinah, ponekod tako visok, da po-

■ Zgradarini zavezane osebe opozarja mestno načelstvo v Ljubljani na razglas davčne uprave za mesto, da vložijo prijave za zgradarino najkasneje do 31. oktobra 1931 pri davčni upravi za mesto. Prijave morajo vložiti vsi, četudi so oproščeni zgradarine, v določenem roku, da se izognejo 3% oziroma 10% globi od osnovnega davka. Davčne prijave se dobijo za ceno 1—dinar pri mestnem načelstvu v mestnem odpravnistvu, Mestni trg 27/III, soba 48. Več je razvidno iz razglasa, ki je nabit na deski mestnega načelstva in na deski v Sp. Šiški.

■ Na prosvetnem večeru »Svobode« in »Zarje«, ki bo v sredo 7. t. m. v dvorani Delavske zbornice, bo poleg koncertnih in pevskih točk tudi Ciril Štukelj predaval o nedavni največji mednarodni sportni olimpiadi na Dunaju in bo na modernem apidiaskopu pokazal nad 100 fotografskih posnetkov.

■ Postaja za žigosanje elektroštevcev v Ljubljani je ustanovljena na Tehniški srednji šoli. Za upravnika postaje je postavljen profesor inž. Turnšek Viktor, za tehnika žigosarja Wernig Rajko. Postaja bo pričela s poslovanjem 15. oktobra.

■ Koncerti slovenskih izvajajočih umetnikov v Ljubljani niso ravno pogosti. Prvič ker nimamo mnogo umetnikov, ki so se izključno posvetili koncertnemu udejstvovanju, drugi pa naše koncertne prilike niso ravno rožnate in vesele. Zato je temveč dolžnost ljubljanske publike, da v slučaju, ko se vrši koncert umetnika domačina, z velikim posetom pokaže zanimanje za njegovo umetnost ter ga podpre vsaj moralno v nadalnjem njegovem delu. Prihodnje dni se vrši koncert violinista Rupla. Dasi ravno mlad, je že danes cel umetnik. Studiral je mnogo in to z velikim uspehom, slišal je mnogo svetlih vzorov in njegova igra je danes umetniško in tehnično dovršena. Posebno srečen pa je tudi v izbiri programa, katerega sestavi tako, da more v njem pokazati vse svoje odlične sposobnosti. Zato opozarjamo na njegov koncert, ki bo v ponedeljek 5. oktobra v Unionski dvorani. Vstopnice se dobe v Matični knjižarni.

■ V mestni klavnic Ljubljanski se bo v soboto 3. t. m. ob 15. uri prodajalo na prosti stojnici goveje in svinjsko meso po nizki ceni.

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

■ Paviljon »Grajska klet« na vselejmu odprto leto. Toči priznana Podborškova vina.

2209
Ljubljanska strelska družina obvešča svoje članstvo, da se bodo vršile v nedeljo 4. in 11. t. m. strelske vaje na vojaškem strelišču. Začetek ob 8:30. Dne 18. t. m. pa bo istotam streljanje za nagrade. Strelci, pripravite se za tekmovalje! Program tekmovalja na razpolago pri strelskih vajah.

■ Iz bolnice. 4-letnega posestnikovega sina Florjana Erceta iz Vodice je v hlevu podrl na tla vol in stopil nanj, tako da mu je zlomil desno ramo. — 8-letni vrtnarjev sin Janko Vrhovnik iz Stumic pri Kamniku se je z nožem vrezal v levo roko. — 3-letno posestnikovo hči Feniko Lukaso iz St. Lamberta pri Litiji je vgriznil pes v glavo. — 18-letni delavki Jugočeške v Kranju Angelj Kriznarjevi je stroj zmečkal sredinec desne roke.

■ Tatvina zajčjih kož. Nedavno je bilo ukradenih Mici Karovi s podstrešja v Gosposki ul. 7 več ustrojenih zajčjih kož, usnje za moške čevlje, dva para podplatov in 1 servis za vino, 1 servis za kavo, 2 ženski bluzi in 1 copate v skupni vrednosti 350 Din. Za tatom ni sledu.

Gramofonske plošče po 3 Din
izposojuje „ŠLAGER“, izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov.
Ljubljana. Vegova ulica 2 1501

Razširjajte Jugoslovana!

vsem ovira promet. Zameti so onemogočili promet v Ugrovet na Čardaku, Oštrelu, Grbavici in Vukoviku.

b Število zagrebških volilcev. Od razgrnitve volilnih imenikov do zaključka roka za reklamacije je pregledalo imenike v Zagrebu 3500 meščanov. Reklamacij je bilo 290, 500 vpisanih je bilo izbrisanih, tako da je sedaj v Zagrebu okoli 54.000 volilcev.

b Škoda zaradi dežja. Zaradi deževnega vremena je v okolici Nove Gradišče začela trgati nekaj nedelj kasneje nego lani. Deževje je močno škodovalo kakovosti vina. Mošt prodajajo po 150 Din za liter, dočim so ga lani prodajali po 4 Din liter.

b Justifikacija v Smederevu. Na dvorišču okrožnega sodišča v Smederevu su v sredo zjutraj obesili bivšega natakara Života Teržica, ki je bil meseca junija obsojen na smrt, ker je na zverinski način umoril v Beogradu brata Milana in Milosava Rajčetića. Ko je bila njegova prošnja za pomilostitev odbita, so ga premestili v posebno celico, kjer je ostal do izvršitve kazni. Hodil je nemirno po celici in zahteval jedade. Pred justifikacijo se je razgovarjal s svečnikom, nato je pa na svoje tri fotografije napisal nekaj besedi za svoje sorodnike. Dovolili so mu, da je potlej obiskal vse kaznjence v drugih celicah, s katerimi se je seznanil med tem, ko je bil zaprt. Izjavil je, da se kesa zaradi svojega dejanja, da mu je pa žal, da ni obračunal s svojim bivšim gospodarjem in z njegovo ženo. Zjutraj ga je na dvorišču obesil krvnik Hart. Zdravnik je ugotovil, da je 8 minut nato obešenec izdihnil.

Maribor

m Nove uradne ure pri sodišču. Ob včeraj dalje so uvedene pri tukajšnjem sodišču nove uradne ure, in sicer od 8. do 13. in od 15:30 do 18., ob sobotah pa od 8. do 14.

m Število volilcev na Teznu. Predmestna občina Tezno šteje 443 volilcev. Med temi je 135 državnih nameščenec in vpokojencev, večina železničarjev.

m Delegacija mariborskih pravnikov. Pravnikaškega kongresa v Skopju, ki bo 4., 5. in 6. t. m. se bodo iz Maribora udeležili odvetnik g. dr. Juro Jan, sodniki gg. dr. Senjor, dr. Peitler, dr. Lešnik, dr. Kovča in dr. Germovšek ter auskultant g. dr. Ašič.

m Prevzetje dveh vasi. V terek je zastopnik Dravske banovine okrajni podnačelnik dr. Bratina iz Ptuja službeno prevzel v sestav Dravske banovine vasi Dubrava in Dubravski breg, ki sta pripadali doslej Savski banovini. Obe vasi, ki štejeta 37 hiš in 187 prebivalcev, sta bili prideljeni politični občini Zavreču pri Ptuj.

m Oratorij »Samson«. Na oratorijskem koncertu, ki ga bo priredilo tu v Mariboru v veliki unionski dvorani v soboto ob 20. uri Nar. železničarsko glasbeno društvo »Sloga« iz Ljubljane, bodo peli solistske partije ga. Lovsetova, ga. Škerlj-Medvedova, g. Gostič in g. Rus. V »Samsonu« imajo poleg zbora tudi pevci-solisti mnogo dela, zlasti bas, ki poje kar dve partiji: Manoa in Harafo. Med tenorskimi točkami je tudi ona čudovita arija, v kateri toži Samson, da je za večno izgubil svoj vid. Händela je ta arija vedno globoko ganila, kadar so izvajali »Samsona«, zlasti v dobi, ko mu je začel pešati vid in ko ga je tudi on izgubil. Sopran in alt imata po dve krásni ariji, kakor tudi bas. V zborovskih točkah se blesti prava Händelova moč. Oratorij je zgrajen tako učinkovito, da nikdar ne utrjuje, temveč vedno znova veže z dejanjem in glasbeno invencijo. Predprodaja vstopnic v trgovinah Zlata Brišnik in Josip Höfer.

m Sprejem češkoslovaških dobrovoljcev. Danes popoldne potujejo skozi Maribor v Beograd češkoslovaški vojni dobrovoljci, ki bodo kot posebna delegacija prisostvovali proslavi petnajste obletnice prvih bojev jugoslovanskih dobrovoljcev v Dobruži. Pozivamo ves zavedni Maribor, da se ob 13:45 zbere na glavnem kolodvoru, da obnovi spomin na med vojno položeno prisego »Vernost za vernost!«

m Privatni in trgovski nameščenec se opozarjajo, da se danes, dne 2. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu otvori plesna šola za privatne in trgovske nameščenice.

m Izpiti merilcev. V smislu pravilnika o opravljanju izpita za merilce pri javnih zavodih za meritev se pozivljajo vse one osebe, ki imajo obrtno pravico, da vrše merilne posle, pa doslej niso opravile predpisane skušnje glasovom zakona, da predlože sreskemu načelstvu Maribor, levi breg, odd. za kontrole mer. 3 Din 5 kolekovanj prošnjo za polaganje izpita, ako hočejo še nadalje opravljati merilne posle. Nadalje se pozivljajo vse one osebe, ki so že položile izpit, da v smislu čl. 31 zakona o merah sporoče sreskemu načelstvu Maribor, levi breg, odd. za kontrole mer. dan, mesec, leto polaganja izpita in številko izpitičevala, z navvedbo pri kateri kontroli mer so polagali izpit.

m Tujski promet. V mesecu septembru je bilo v Mariboru zglašenih 2244 tujecev, od teh 584 tujih državljanov. Od poslednjih jih je bilo 233 z Dunaja, 60 iz Grada in 291 od drugod.

m Stanje v bolnici. V sredo je bilo v splošni bolnici 374 bolnikov, na infekcijskem oddelku pa 24.

m Invalidska tombola. V nedeljo, dne 4. t. m. ob 14. uri bo na Trgu svobode velika tombola, katero prirede tukajšnji invalidi v dobrodelne namene. Tombola bo 8, ostalih dobitkov pa krog 600.

m Kinematograf. Grajski kino bo predvajal od danes dalje nemški vefilem »Pred preiskovalnim sodnikom«. — Kino Union pa tudi od danes dalje dunajsko veseligr »Dunajska cvetličarna«.

m Ljudsko gibanje. V mesecu septembru je bilo v Mariboru rojenih točno 100 otrok, in sicer 56 dečkov in 44 deklic; v istem času je umrlo 53 oseb, 34 moških in 19 žensk, porok pa je bilo 46. Po farah je bilo: v stolni rojenih 65, mrljiv 10, porok 5; v frančiškanski rojenih 11, mrljiv 3, porok 21; v magdalenski rojenih 23, mrljiv 39, porok 17; v evangelijski rojen 1, porok 2; v pravoslavni mrljiv 1 in poroka 1.

m Težka nesreča na Ptujski cesti. Na Ptujski cesti se je včeraj popoldne vsled brnenja nekake avtomobila splošil konj posestnika Franc Pivca iz Dobrove na Dravskem polju. Vsled sunkov se je voz prevrnil in 56-letni Franc Pivec in njegov 24-letni lin Anton sta padla tako nesrečno na tla, da se prvi nevarno pobil po glavi, drugi pa po vsem telesu. Oba ponesrečenca so z reševalnim avtom prepeljali v bolnico.

m Nesrečni padec. Včera ob 2. uri zjutraj je v prepočilni Rüdgers v Hočah zaposlen delavec Franc Horvat iz Dobrove tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo pod koleno. Moral je v bolnico.

m Samomor radi nesrečne ljubezni. V Hrastju pri Pekrah se je v terek popoldne ustrelil 20-letni zidar Franjo Klobasa. Mladenec je bil dopoldne pri svojem dekletu, s katerim se je pa sprl. Od nje je odšel v bližnji gozd, kjer se je s samokresom ustrelil v glavo in je bil takoj mrtev. Pokojnika so prepeljali na pokopališče v Limbuš, kjer so ga pokopali.

m Kolesar povozil dekle. V sredo je neznan kolesar povozil 24-letno Ivanko Celcerjevo, ki se je pri padcu tako nevarno poškodovala na kolenu, da je morala v bolnico.

m Nesreča delavca. V Spodnjih Hočah je padel v sredo železniški prag na levo nogo delavcu Martinu Kokolu in mu jo nevarno poškodoval. Zdravi se v bolnici.

m Odgon. Radi nedovoljenega prekoračenja meje so bili po odgonu poslani v Avstrijo: Ant. Fascianijeva, Franc Jerolim, Josip Pawel in Anton Glanz.

Celje

* Celje bo imelo tri volišča. Državni volilni odbor je sklenil, da dobi mesto Celje poleg doslej predvidenih volišč še eno. Volišči sta predvideni eno na mestnem načelnstvu, drugo pa v meščanski šoli. Kje da bo tretje volišče, še ni določeno. Okoliška občina, ki šteje sicer precej več volilcev kakor mestna, bo obdržala svoji dve volišči v občinski hiši na Bregu ter v občinski hiši v Gaberju.

* Uradne ure pri sreskem načelnstvu. Sresko načelnstvo javlja, da bodo od 1. oktobra uradne ure od 8. do 12.30 ter od 15.30 do 18., ob sobotah pa od 8. do 14. Stranke se sprejemajo vsak torek in soboto dopoldne.

* Opozorilo mesarjem in trgovcem. Mestno načelnstvo opozarja, da se mora podyreči nadpregledu in plačati določeno pristojbino v mestni klavnicni ob obratovnih urah vsa sveža slanine, ki jo dobivajo mesarji, prekajevalci, gostilničarji in vsi obrati, ki razpečavajo mesnate proizvode. Vse take pošiljke morajo biti opremljene s predpisanim oglednim listom iz kraja njihovega izvora. Neupoštevanje te naredbe se bo kaznovalo.

* Nove stavbe. Pri mestni občini so zaprosili za prodajo mestnega zemljišča g. Slavko Levičnik, ki bo na Spodnjem Lanovžu zgradil tovarno, v kateri bo izdeloval padalnice lastnega izuma. Nadalje so zaprosili za prodajo zemljišča na Jožefovem hribu zasebnika gđ. Herta Vidmar ter živinodravnik g. Armin Tomažič, ki bosta postavila vsak svojo vilo.

* Sadna razstava v Laškem. Podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva v Sv. Krištofu in v Laškem priredila v dne 4. in 5. oktobra sadno razstavo v poslopju narodne šole v Laškem. Poleg različnih vrst sadja bodo razstavljene tudi sadjarske orodja ter vrtnarski in žebelarski proizvodi. Vsi razstavljeni predmeti bodo tudi na prodaj. Vstop k razstavi je prost.

* Podporno društvo za revne otroke v Gaberju priredilo v nedeljo 4. oktobra popoldne vinsko trgatve v prostorih g. Permozerja. Ves dohodek prireditve je namenjen revnim otrokom.

* Smrtna kosa. V javni bolnici je 30. septembra umrla 39-letna Koprivc Neža, žena posestnika iz Sv. Vida pri Planini. — 1. t. m. je v javni bolnici umrla 28-letna Koštomaj Valerija iz Razgorja pri Škofiji vasi. Včeraj smo poročali, da je dva dni poprej v bolnici umrl njen 64-letni oče Franc Koštomaj. Naj počivajo v miru! Zaljubljenim so žalje!

* Nočno lekarniško službo ima od sobote 3. t. m. do vstetega petka 9. t. m. lekarna »Pri Križu« na Kralja Petra cesti.

* Prvenstvena nogometna tekma. V nedeljo 4. t. m. bo ob 3. popoldne na igrišču pri Skalni kleti prvenstvena nogometna tekma med SK Mariborom ter celjskimi Atletiki. Kakor znano, je SSK Maribor poleg ljubljanskega Primorja najjačše moštvo v Dravski banovini. Zato bo nedeljska tekma zelo zanimiva.

* Mestni kino predvaja od danes do nedelje zvočno zakonsko komedijo »Moja žena... tvoja žena« z Lilian Harvey ter Willi Fritschem v glavnih vlogah.

* Pes se je zatekel. K postojanki Ribarskega društva v Petovniku se je 30. septembra zatekla majhna bela psica brez ovratnika in znamke. Lastnik se opozarja, da naj pride tekom štirinajstih dni po žival, ki jo bodo sicer izročili konjaču.

Ptuj

p Zoo-Cirkus Fischer, ki je gostoval v našem mestu 3 dni, odide v Čakovec. Z uspehom tukajšnjega gostovanja je uprava prav zadovoljna.

p Tatvina. Prevoznik podjetnik Franc Tomaž iz Maribora je prijavil tukajšnji policiji, da mu je bilo ukradeno železno ročno dvigalo in dvigalo za premikanje železniških vagonov. Škoda znaša 1700 Din. Tatvina je osumil nameščence cirkusa Fischer. Policija je v navzočnosti oškodovanca izvršila preiskavo in našla ukradene predmete v shrambi navedenega cirkusa, ki se nahaja v Ptuj. Zadeva je prijavljena sodišču.

p Navijanje cen kruhu. Tukajšnji peki prodajajo rženi kruh kot luksuzno pecivo in ga zato tudi dražje računajo. Naznanjeni so oblasti radi navijanja cen.

Novo mesto

Cvetoče in tudi zrele jagode se nasmihajo sprehajalcem po solčnih parobkih mestne okolice. Čudežna igra prirode!

Zgradarina. Za vsako zgradbo, ki je zavezana zgradarini (davku na dohodek od zgradb) je vložiti v času od 1. do vstetega 31. oktobra t. l. davčno prijavo za davčno leto 1932.

Dvakratna smola. Dvajsetletni Nace Zagorc iz Gor. Vrhpolja je zaposlen pri gradbi nove šole na Malem Slatniku. Po nesreči mu je pred kratkim padla med delom na roko deska in ga močno potolkla, pa je fant potrpeh in s težavo dalje opravljal svoj posel. Nekaj dni za tem pa je padel s kolesa in si bolno roko tako pohabil, da je moral v bolnico.

Noč ima svojo moč. Okoli doma Janeza Hočevarja v Grmovljah pri Raki je nekdo kolovali ponoči. Gospodar je šel ven pogledat, kaj je. Ko ni nikogar opazil, je klical v temo, kdo je in kaj hoče. V odgovor se je v bližini zablišnilo in svinčene šibre so mu zletele v hrbet in roke. Neznani nasilnež je izginil. Hočevarja pa so pripeljali k Usmiljenim bratom.

Trbovlje

Napoved zgradarine. Davčni urad v Laškem razglasa, da morajo vsi hišni posestniki napovedati zgradarino ta mesec. Tozadavne tiskovine se dbe v občinski pisarni.

Prvenstvena tekma. V nedeljo 4. oktobra t. l. ob pol 16. uri se vrši na igrišču SK Amaterja lokalni derbi med prvakom trboveljskega nogometnega okrožja SK Trbovlje in drugoplasiranim SK Amaterjem. Ta tekma obeta biti silno zanimiva, ker bosta merila svoje sile dva najboljša kluba naše doline, zato prosimo navdušene zastojkarje iz sosednjih hribov, da tudi oni nekaj prispevajo k vstopnini in se na igrišču samem navdušujejo za sport, vso ostalo sportno publiko in prijatelje sporta pa vjudno vabimo, da se v čimvečjem številu udeležijo zanimive nedeljske borbe. — V predtekni bosta merila svoje mlade sile B-moštvo SK Amaterja in SK Retje odnosno SK Zagorje.

Pri avtomobilski nesreči utonila

Grozna smrt mlade žene, ki se je pred tremi tedni poročila in se peljala k staršem

Celje, 1. oktobra.

Včeraj popoldne je vozil tovorni avto, last trgovca in lastnika žage v Ljubnem v gornji Savinjski dolini g. Antona Tevža iz Luč proti Solčavi. Na avtomobilu je bilo poleg lastnika gosp. Tevža še šest ljudi. Pri takozvani Igli je avto iz doslej še nepojasnjenega vzroka, najbrže radi slabe ceste — po pripovedovanju nekaterih udeležencev je tam ležala celo precej velika skala — odpovedalo krmilo.

Cesta je tam zelo ozka. Avto je z vso silo zadal v ograjo ter se prevrnil v Savinju. 28-letna žena žagarja Neža Ošep iz Solčave se je pri padcu prišla za stranice avtomobila, to pa je bilo zanjo, usodno. Dočim so namreč drugi v velikem loku odleteli, je padla Ošepova pod

avto, tako da jo je prevrneni avto popolnoma pokril. Nesrečnica se ni mogla rešiti in je utonila. Od drugih potnikov ni bil nihče težje poškodovan razen 40-letnega pri g. Tevžu zaposlenega žagarja Lovrenca Komarja iz Solčave, ki se je pri padcu zlomil desno roko ter dobil občutne poškodbe na glavi in na levi roki.

Prvo pomoč je ponudil zdravnik v Ljubnem g. dr. Jože Arh. Komarja so naslednji dan z avtobusom odpravili v celjsko javno bolnico. Truplo ponesrečene Ošepove pa so prepeljali v Solčavo. Njena usoda je tem žalostnejša ker se je komaj pred tremi tedni poročila in se je peljala prvič po poroki domov k svojim staršem.

Drzni vlomilci na Dolenjskem na delu

Vlomi v Kočevju in v Trebnjem — Ali gre za organizirano vlomilsko družbo?

Kočevje, 30. septembra.

Pred dnevi smo poročali o treh tatvinah v eni noči, ki so jih izvedli neznanec. Z ozirom na nove tatvine lahko predpostavljamo, da je na delu vlomilska družba, ki sistematično in dosledno nemoteno vrši svoje delo. V noči od torka na sredo je neznanec skozi okno vlomil v stanovanje cerkovnika Handlerja pri Corpus Christi. V spalnici se je naenkrat zbudil hišni gospodar in je opazil nekega, ki je stikal po sobi. Misleč, da je kdo od domačih, je zaklical, toda ker ni bilo odgovora, je skočil pokoncu. Medtem pa je neznanec, stoječ blizu okna, že planil na prosto. Gospodar je začel klicati po domačih, ki so hitro pritekli v sobo in skozi okno opazili dva neznanca, počasi se oddaljujoča od hiše. Rahlemu spanju gospodarjevemu se imajo zahvaliti, da nista tatova ničesar odnesla.

Trebnje, 30. septembra.

Kakor smo že poročali, je bilo pred nekaj dnevi vlomljeno v skladišče tukajšnjega tovarnarja g. Ivo Bana. Vlomilci so odnesli več transmijski velike vrednosti. Orožništvu se kljub vestnemu zagledovanju vlomilcev še ni posrečilo prejeti. Nemalo pa nas je danes razburila vest, da je bilo v noči od torka na sredo vlomljeno v gostilniške prostore hotelirja g. Ignaca Bukovca.

Predzren vlom sredi Trebnjega tik ob orožniški postaji je razburil vse Trebnje. Vlomilci so prišli na svoj nečeden posel iz vrta posestnika g. Viljema Tomica ter se povzpeli skozi okno stranišča v vežo, od tu pa v gostilniško sobo. Siloma so odprli miznico, v kateri se nahaja dnevna blagajna. Odnegli so okoli 3000 Din gotovine in v kovancem denarju. Na srečo je lastnik prejšnji večer odnesel bankovce s seboj v spalnico, sicer bi bil plen še večji. Vloma je osumljen neki možki, ki se je par dni potikal v Trebnjem in je tudi v hotelu prenočil. Da je vlom izvršil s svojimi pajdaši zagonetni neznanec, potrjuje tudi dejstvo, da je imel na dan

pred vlomom v istem lokalu obute rjave čevlje, ki so bili po zadržanju očividcev, ki so ga opazili, čisto novi. Po sledovih, ki so videti pod oknom stranišča, kjer se je spustil v vežo, pa je opaziti na več mestih posneto kožo rjavih čevljev. Brez dvoma je neznanec z rjavimi čevlji, ki je bil sploh sumljiv, vlomilec v tovarno in v hotel.

Orožništvo ga je že enkrat legitimiralo in se njegove listine strinjajo z podatki, ki so vpisani v hotelu, kjer je prenočeval. Domneva se, da ima tudi listine ponarejene ali pa od kake druge osebe in izvršuje na ta račun vlome po deželi. Da je vlom izvršil z vso previdnostjo, potrjuje tudi dejstvo, da je delal tako pazno, da ga nista čula prav nič niti hotelirjev pek niti vajenec, ki sta celo noč zaposlena v sosednji sobi. Tudi je vlomilec za seboj zaklenil vsa vrata, vrata na cesto je pa snel, da bi pri nevarnosti lažje pobežnil. Varnostne oblasti predzrega vlomilca zasledujejo in je upati, da to pot ne bo ušel pravični kazni.

Poročilo ljubljanske policije

Po brzojavnem obvestilu žand. stanice Trebnje je bilo v noči na 30. sept. t. l. vlomljeno v gostilno Bukovec v Trebnjem in ukradeno za 2000 Din raznega kovanege denarja, od tega za 1000 Din v rolah po 50 Din, na katerih rolah je napis Julij Štor, trgovec Dobrič, nadalje srebrna žepna ura z arabskimi številkami, steklo počeno, na pokrovu ima okraske v obliki kvadratov in 200 kom. Zeta cigarete. Skupna škoda znaša 2600 Din. Vloma je osumljen Mavrin Peter, rojen 12. avgusta 1889 v Grobelcah, baje urarski pomočnik, male čokate postav, črnikaške okroglega obraza, malih črnih brk, govori slovenski in nemško-štajersko narečje, seboj nosi mal lesen kovček črne barve z raznim orodjem za popraviljanje ur in manjših strojev. V njegovi družbi je tudi nepoznana ženska, stara 30—35 let, oblečena v črn plašč.

Guštanj

Osebnost. Sokol se je zopet skrčil za dva svoja agilna člana: sestro Žegovo in brata Štor. Prva je premeščena iz Tolstega vrha na šolo v Središče, drugi pa je odšel na odsluženje vojaškega kadrskega roka. Pevsko društvo je priredilo dolgoletni članici podokenco. Na poslovnem večeru so se poslovili v imenu društva poedini člani, poudarjajoč zasluge in dobrote sestre Žegove, ki je službovala v Tolstem vrhu nad 10 let, aktivno sodelovala v vseh narodnih društvih in pri vseh prireditvah, bila dolgoletna vadiateljica dece, dobra igralka in prijetna družabnica. Na novem službenem kraju mnogo sreče in uspeha.

Likvidacija marenberškega učiteljskega društva se je izvršila v zvezi z mežiškim na Prevaljah, ker po činov. zakonu morajo srezi obsegi samo eno združeno. V našem srezu bo to velika ovira pri skupnih obveznih zborovanjih radi prevelike oddaljenosti. Na izrednem obnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: g. Galob, Terčak, Volmajer Stanič, Gačnikova, Vrbovnikova.

Zaprti koč. 26. t. m. sta se zaprti turistovski koč na Urški gori in Uletova koč na Peci, kateri so pasetili zadnjo nedeljo še številni turisti. Koča na Urški gori bo odprta še 21. oktobra, ko se vrši letošnje zadnje opravljanje; turisti pa, ki bodo posekali Urško, naj vzamejo ključ od koč pri Godecu, naj pazijo na red in snago v koč, kakor tudi na vse inventar ter naj po odhodu zopet oddajo ključ istotam.

V volilnem seznamu je vpisanih 355 volilcev. Streljanje. Pri Petriču v Kotljah se vrši v nedeljo 4. oktobra nagradno streljanje s lepinami dobitki, katerega se udeležijo tudi člani »Strelske družine«.

Slovenjgradec

Odprta noč in dan so groba vrata. V tukajšnji bolnici so umrli od 28. avg. do 30. septembra Zorman Antonija, hči fin. preglednika iz Mute, stara 3 leta; Veselko Anton, dninar iz Kota pri Prevaljah, 68 let; Prevolnik Ljudmila, učenka mešč. šole iz Dobrave pri Šmartnem pri Slovenjgradu, 14 let; Ras Antonija, dninarica iz Sv. Antona na Pohorju, 52 let; Hren Alojzij, brezposelni kovač iz Zg. Dovž pri Misljnu, 41 let. Naj počivajo v miru! Zaljubljenim so žalje!

Prosvetni odsek Sokola je začel zopet s predavanji, ki so za novo stopiše članstvo obvezna. Pretekli teden sta bili predavanja: »Sokolska telesna vzgoja« in »O zgodovini Sokolstva«. Vabljenno celokupno članstvo in vsi prijatelji Sokolstva!

Obrtna in trgovska nadaljevalna šola pričetna s poukom 1. oktobra. Pri Sv. Florijanu pri Doliču je bilo ustanovljeno novo gasilno društvo in mu želimo pri pomoči svojega bližnjega najlepših uspehov!

Čigav je otrok?

Ljubljana, 1. oktobra.

Štražnik pred glavno pošto je danes ob 13.30 opazil sredi ceste okoli poldruge leto staro punčko brez spremstva. Otrok je jokal in klical mamico. Štražnik se je zanimal za otroka, a ni mogel ničesar zvedeti od njega. Odpeljal ga je zato na policijsko stražnico na Bleiweisovi cesti in ga predal tam svojim kolegom. Ti so začudeno gledali tak nenaden prirastek in mu postregli, ko je bil otrok lačen. O najdbi punčke so bile obveščene vse policijske stražnice, a do 19. ure zvečer še ni bilo nikogar po otroka. Otrok bo sedaj toliko časa v policijskem varstvu, da se zglase starši. Štražnikom v čast treba povedati, da se zelo trudijo, da bi punčko utolžili, ki sili za svojo mamico, pa ne ve poti do nje. »Dokler bo pri nas, ji ne bo ničesar manjkalo!« so rekli našemu reporterju. A mamica ji bo gotovo manjkala, si je ta mislil. Da bi jo kaj kmalu našel!

(Pod večer so nam s policijske uprave sporočili, da se je mati izgubljene punčke zglasila in odpeljala otroka domov na Vič.)

Pismo iz Grosupljega

V Sredo se je vršil tukaj vsakoletni semenj. Na semenj je bilo pripeljane precej živine, toda kupcev je bilo zelo malo, tako da so bile prodane samo štiri glave živine, ostalo pa so morali kmetje zopet odpeljati domov, kljub temu, da je cena mesu jako nizka. Tudi ostali prodajalci so se pritoževali o slabi kupitji. Pomanjkanje denarja!

Neki kmetici je nekdo izmaknil pred očmi prodajalke 100 Din ter se pomešal med ostale kupce, tako da ženska ni mogla izslediti uzroka.

V vasi Paradišče se je pojavila davica med šolskimi otroci. Smrtnih žrtve za enkrat še ni, ker imamo pri roki zdravniško pomoč.

Iz tukajšnje osnovne šole je razrešena učiteljica g. Vida Jaklič v Prekmurju. Mirna in zelo marljiva učiteljica je imela tukaj zelo velik ugled ter ji želimo na novem službenem mestu obilo uspeha.

Umrli je upok. železničar Josip Skubic ter upok. železničar Josip Hočevar. To sta edina umrla v letošnjem letu, kar znači, da je kraj zelo zdrav in primeren za dolinsko letovišče.

Zagoneten požar kozolca

Kranj, 30. septembra.

V noči od nedelje na ponedeljek malo pred polnočjo je nenadoma začel goreti kozolec posestnika Terana Antona iz Bistrice pri Naklem. Kozolec stoji z lopo vred sredi polja. Imel je 23 oken ter je bil napolnjen z neomlačenim fižolom in senom, v lopi pa je bila suha detelja. Ker niso na polju mogli nikjer do vode, je ostal trud gasilskih društev iz Nakla in Podbrezja brezuspešen. Rešili so le nekaj oken. Skupna škoda znaša do 25.000 Din. Teran je imel kozolec in lopo zavarovano pri zavarovalnici »Croatia« v Zagrebu. Ognja najbrže ni podtaknil nikdo iz hudobije; verjetno je, da je kdo prenočeval v lopi in po neoprednosti zažgal.

Kranj

Prijave za zgradarino. Ves oktober je določen za vlaganje prijav za zgradarino, ki se sprejemajo na davčni upravi in v občinski pisarni. Ti skovine se dbe v knjižarnah.

Dražba pošne vožnje. Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani bo oddala v zakup pošni vožnji na progah Kranj-Kokra in Kokra-Jezersko, skupaj ali ločeno. Javna licitacija bo v petek 2. oktobra v pisarni županstva občine Jezersko in v soboto 3. oktobra v občinski pisarni v Kranju ob 11. uri dopoldne.

Premiera Ibsenovih »Strahovc«. Marljiva gledališka družina Narodne čitalnice bo uprizorila danes v petek zvečer ob pol 21. uri H. Ibsenovo dramo »Strahovc«. Priznajmo mladim igralcem, ki so se že mesece pripravljali na uprizoritev tega težkega dela, da znamo ceniti njihovo idealno stremljenje.

Slovenske Konjice

Sokolsko društvo Konjice bo v zimskih mesecih prirejalo prosvetne večere. Prvi tak večer se vrši v soboto 3. t. m. ob 20 v dvorani Narodnega doma v Konjicah. Predaval bo akademski slikar g. Božidar Jakac o Ameriki. Predvaja bo tudi filmske posnetke iz Amerike, ki jih je sam napravil. Priporočamo obisk teh prireditelj! Sokolska knjižnica v Narodnem domu je nabavila lepo število novih knjig in prične 4. t. m. zopet redno poslovanje. Odprta bo vsako nedeljo.

Iz konjiškega sreza se je izvozilo doslej že nad deset vagonov sadja. Glavni izvoz pa je baš te dni. Čeprav sadje nima poštnene cene, ga kmetje vendar radi prodajo, da dobijo vsaj nekaj zanj, saj je letos edini dohodek.

Litija

Uradne ure pri sodišču, sreskem načelnstvu in davčni upravi se določajo od 1. oktobra t. l. do 30. aprila 1932 ob delavnikih od 8. ure do pol 13., popoldne od pol 16. do 18. ure. Ob sobotah pa od 8. do 14. ure.

Sokolski film, za katerega je že veliko zanimanje, se predvaja v kinu »Draga«. Sodeluje iz prijaznosti orkester »Lipe«. Pričetek je ob 22. uri dopoldne samo za šolsko mladino iz Litije in okoliških šol.

Kaznovan je bil dolgoprstnež, neki Janez S., kateri je med drugim okradel tudi tuk. gostilničarja g. Lajovica in še neke druge obrtnike, pred sodnijo v Ljubljani, kjer je prejel radi več takih »odvzemov« 4 mesece strogega zapor.

Foto-klub. V torek zvečer so imeli na pobudo tukajšnjega učitelja g. Joška Zupančiča fotomaterij svoj prvi sestanek, da ustanove svoj klub. Na seji so sprejeli pravila. Nadaljne prijave sprejema radevolje g. Zupančič.

Zanimiva redkost. V izloženem oknu g. Končarja je dopisnica s samimi »pristnimi« podpis vseh šahovskih mojstrov iz I. mednarodnega šahovskega turnirja na Bledu, poleg pa njih fotografija.

P. Ripson:

77

Marsove skrivnosti

(roman.)

Ko je spet stopil k lini, se je skoraj prestrašil, tako blizu je bila zemlja. Nič več ni videl temnočnega neba na vse strani, temveč nahajal se je v najvišjih plasteh zemeljske atmosfere. Vse nebo je zažarelo okoli njega, kot bi se vozil skozi jutranjo zarjo. Zvezde so izginile in pred seboj je videl velikansko ploščo, ki mu je zakrivala vse obzorje. Spet je začel zavirati s pomočjo izpuščanja tekočega zraka. V svoje zaprepačenje pa je opazil, da mu to nič ne pomaga. Privlačna sila zemlje je bila prevelika. Začel se je padec iz višine kakšnih tisoč kilometrov. Ponovno je vključil razteževalni stroj in zdelo se mu je, da to pomaga, ali bilo je le začasno. Stroj ni več brezhibno deloval in krogla je padala in padala. Robert je odprl zvični ventil popolnoma in ko je spoznal, da tudi to dosti ne pomaga, je sklenil odskočiti. Koliko kilometrov visoko je bil od zemeljske površine in kje se je nahajal, o tem ni imel niti pojma, kajti steklo njegove line se je bilo orosilo in ničesar več ni videl ven. Šlo je za sekunde. Tu je začel žalostno javkanje obeh vampirjev in zasmilila sta se mu. Skočil je v sosednji prostor, odprl njiju kletko, nato pa je odhitel po stopnicah do odprtine, ki je vodila na prosto. Nataknil si je plinsko masko in očale, odprl dovodno cev kisika in nato je

naglo odrinil prvi in drugi zapah ter se pognal v ozračje. Ob enem je potegnil za vrv svojega padala, ki se je napol odprlo pri skoku v brezno. Začutil je silen, leden veter, ki mu je začel pihati v obraz, potem pa je za nekaj trenutkov izgubil zavest. Imel je občutek, da pada s strahovito naglico, kakor kamen, v globočino brez konca in dna. Toda kisik, ki mu je silil v nos in ki mu je dražil nosno sluznico, ga je spet prebudil. Skozi rumenkasto očala, ki jih je imel nataknjena, ni v začetku razločeval prav ničesar. Nahajal se je sredi nekakšne ledene mrzle sopare, ki je prihajala s silno močjo od spodaj in pihala v njegovo padalo. To se je bilo sicer razprostrlo, toda padca po mnenju Roberta le ni zdrževalo. Kako je bilo to mogoče? Tega si ni mogel razlagati. Čez kakšnih pet minut pa se je začela padalna brzina zmanjševati in sedaj je Robert razumel, v čemu je stvar: bil je v najvišjih atmosferskih plasteh in v čim gostejši zrak je prihajal, tem bolj je padalo zdrževalo padec. Sedaj je spoznal, da je bil takorekoč že rešen, samo da ni padel na enega izmed tečajev ali pa v sredino morja. Kožuhasta kombineza, v kateri je tičal, mu je prišla zelo prav, kajti drugače bi bil zmrznil. Ledeno sapo je kljub temu, da je bil ves zavrt v kožuh in gumi, čutil dovolj jako.

In padal je in padal. Naenkrat se je spomnil svojega letala, svoje vsemirske kroglice in obeh vampirjev, toda videl ni ničesar. Kdo ve, kam je vse to padlo. S strahom je gledal pod sebe, ali zaman se je oziral, sama sopara je bila na vse strani. Če ne bi bil imel trajnega občutka, da pada, in mu ne bi bil pihal ledeni veter od spodaj,

bi bil mislil, da stoji v prostoru nepremično.

Pet ur je že padal in nikoli ni bilo konca. Bil je že tako nervozen, da je dobival halucinacije. Ali naenkrat je kriknil od veselja. Pod seboj je opazil v globočini kakšnih treh kilometrov, suho zemljo, nikakega morja ali ledene planjave, temveč gričevje in gorovje, vse zeleno, v najlepši solnčni luči. Bil je skoraj blazen od radosti in solze veselja so ga obile. Strgal je plinsko masko z obraza in ves blažen vdihaval sveži zrak.

Griči pa so prihajali bližje in bližje. Opazil je železniško progo, ki je vodila mimo njih in nekoliko hiš. Slednjič je spoznal, da bo pristal sredi velikega travnika. Bil je samo še štiri ali petsto metrov oddaljen od tal. Tu je opazil avto, ki je bil zapustil cesto in hitel v smeri, kjer je računal, da bo pristal.

Pristajanje se je izvršilo popolnoma v redu, kot bi bil skočil z mize na tla. Pokrilo ga je veliko padalo in ko si ga je odpasal in hotel zlezti izpod njega, je začel ropot avtomobilskega motorja poleg sebe. Nekdo je dvignil plahto padala. Eleganten starejši gospod, s čepico na glavi, mu je podal roko in ga vprašal po angleško:

— How do you do?

— Hvala lepa, je odgovoril Robert, silno vzradoščen, da se je njegov polet tako končal. Toda povejte mi, kje sem?

— Kaj? Še tega ne veste? Pa vsaj približno bi to že lahko vedeli.

Racijonalizacija razpečavanja poljedelskih pridelkov

Za doseg končnega cilja v zmanjšanju prevelikih napetosti med produkcijsko in konsumacijsko ceno imamo večje število v praksi uveljavljenih vzornih načinov. V Angliji, na Nizozemskem, na Danskem, v Švici in tudi v Nemčiji.

Pri vseh teh načinih igra glavno vlogo standardizacija in tipiziranje pridelkov, da se na ta način doseže enotna kvaliteta v zadostnih množinah blaga, tako da je trg vedno v dovoljni meri založen. Posebno se to nanaša na plemenite poljedelske pridelke, jajca, perutnino, mlečne izdelke, sadje, zgodnjo povrtnino in kvalitetno zelenjavo. Popolno zaseženje velikomestnega konsuma z uporabo novodobnih razpečevalnih sredstev in smotrenih obratnih organizacij zahteva posebnih ukrepov. Ti ukrepi so sledeči: zadrzne poslovalnice, lastne zadrzne živilske tržnice, ali pa posebne pogodbe z obstoječimi veletrgovinami, lastni prodajni avtobusi, za cestno prodajo pa lastni prodajni vozovi.

Posebno opremljeni dobavni avtomobili poljedelskih zadrug bi poljedelske pridelke zadržarjev prevažali direktno od zbirališč, oziroma skladišč naravnost h konsumentu z izločenjem vsake nepotrebne blagovne manipulacije. Pridelki bi se tvorili v steklenih (številčno seštetih) kolijah, enotno pakovanih po enotnih cenah. Šofer bi istočasno služil kot prodajalec. Dnevno bi vozil po določenih ulicah ali tudi krajih in določenem voznem redu. Tako, kakor se prodaja v Ljubljani n. pr. premog.

Finova farma v Nemčiji, ki je na najmodernejših principih zgrajena zadrzna institucija, prinaša v vse večje kraje pridelke svojih članov zadrznikov na prodaj. Ta farma poseduje eno največjih kokošjih farm v Srednji Evropi in dobavlja za notranje potrebe poleg jaje tudi maslo, mleko in povrtnino. V bodoče namerava

uvetiti tudi prodajo sadja na isti način.

Kakšno pa je finančno vprašanje take zadrzne organizacije? Za izvedbo take organizacije so seveda potrebni razpoložljivi kapitali in pa sposobni ljudje. To vprašanje baš v sedanjem času ni ravno lahko, posebno iz razlogov, ki smo jih včeraj navedli. Močnih strokovnih zadrznih organizacij nam manjka, posebno v južnih krajih države. Imamo pa, posebno v naši banovini, izvrstne zadrzne poljedelske obrate in tudi močne zadrzne matice. Predvsem so to naše mlekarke zadrge, ki kljub težkim prilikam razmeroma prav dobro poslujejo. Zadrznega denarja je v naši banovini dovolj na razpolgo. Mnogo tega leži nemobilizirano v bančnih podjetjih radi stanja, ki zahteva kar največje pazljivosti in previdnosti. Kapital bi bil torej na razpolgo, njegova zaposlitev pri dobri organizaciji dobičkonosna in absolutno sigurna.

Taka organizacija bi doprinesla iste blagoslove našemu kmetu, kakor jih prinaša poljedelcu drugih držav, ki smo jih omenili zgoraj. Na drugi strani pa bi dosegli ono stanje poljedelskega razvoja, za katerim stremi vse naše narodno gospodarstvo. Naučili bi poljedelca zadovoljiti vsem zahtevkam, ki jih stavi današnji mednarodni kupčijski svet na njegove produkte. Standardizacija in tipiziranje, vse to bi zrastle samo ob sebi. Racijonalizacija in industrializacija kmečkih obratov, ki je kljub raznim senčnim stranem pri nas tako potrebna, bi se izvršila postopoma z vso potrebno usmerjenostjo.

Vršili bi pri tem pa zelo važno socialno delo, našemu konsumentu, ki še danes plačuje razne poljske pridelke na domačem trgu dražje, kakor pa stanejo isti naši produkti v nadrobni prodaji v inozemstvu, bi nudili boljše blago po nižjih cenah.

ki bodo velikega pomena za bodočnost. Na razstavi bo mogoče videti sadni izbor vseh srezov Dravske banovine ter pakovano sadje po zahtevah svetovne trgovine.

Gospodarske vesti

× Težka kalkulacija! Smeredevsko grozdje prodaja vinogradnik v Smeredevem po Din 150 do 250 za kg. V nadrobni prodaji v Ljubljani stane isto grozdje Din 10— do Din 14— za kg. Hvaležni bi bili vsem onim absolutom trgovske šole in trgovske akademije, ki jih je menda v Ljubljani veliko število, če bi nam razložili ta, za naše možgane povsem neumljiv račun! Isto grozdje stane v Beogradu v nadrobni prodaji Din 3— za kg. — Več ljubljanskih gospodinj.

× Šestnajst ameriških bank propadlo. Iz Newyorka poročajo, da je v zadnjem tednu propadlo v Ameriki 16 lokalnih denarnih zavodov, katerih vloge znašajo skupno 20 milijonov dolarjev.

× Poročilo Mlekarskega društva v Ljubljani. Produkcija mleka se je tako v juliju in avgustu držala na višini, ki je bila dosežena že v juniju t. j. približno 500.000 l na mesec. Prodaja svežega mleka se je v juliju in avgustu znatno navedovala radi počitnic. Produkcija izdelkov (vseh vrst) se je za spoznanje dvignila, vendar je bila tudi prodaja zadovoljiva, zato so zaloge

do konca avgusta le za spoznanje narastle. Tudi znatne izpremembe v cenah v zgoraj označenih mesecih ni bilo. Pač pa se je v sept. pojavila tendenca navzdol.

× Českoslovaška proti begu kapitala. Českoslovaška Narodna banka je odredila, da morajo banke od 1. oktobra dalje pošiljati Narodni banki dnevne izkaze vseh žirovniških dobropisov, ki jih izvršijo v breme KČ računov in v korist inozemskih tekočih računov. Ta odredba je bila narekovana radi nevarnosti odliva češkega kapitala v inozemstvo.

× Umna reja kunccev. Spisala dr. Andrej Jenko in Alfonz Inkret. — 1931. — Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 16 Din. — Na jesenski velesejmski razstavi je marsikateri obiskovalec obstal pri oddelku za umno rejo kunccev. In marsikateri je tudi odšel s čvrstim namenom, da se i sam posveti reji kunccev, zakaj reja teh živalic ima toliko mikavni strani, da z najmanjšimi sredstvi omogoči človeku zares prijeten, koristen in izredno lep sport. Mnogo so tudi videli, da so svoje hlevčke oskrbovali napak, radi česar so doživljali razočaranja in morda celo opustili že začeto delo. Vsakemu pa, bodisi da se še ni bavil s rejo kunccev, bodisi da se je že kdaj bavil ali se mora še bavi z njo, vsakemu je bilo jasno, da potrebuje za ta sport kratkih, točnih in jasnih navodil. Tej potrebi v polni meri zadostuje knjžica, ki sta jo napisala naša priznana strokovnjaka o reji kunccev, dr. Andrej Jenko in pa učitelj Alfonz Inkret. Knjžica je pravkar izšla v založbi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani in vsebuje vse gradivo, ki more in mora zanimati ljubitelje reje kunccev. Najprej podaja Alfonz Inkret podroben opis divjega in domačega kunca, nato obravnava vse primere pasem in plemenitih vrst. Posebno poglavje posveča praktičnim vprašanjem vzreje domačega kunca, a posebno pozornost zasluži tudi poglavje o koristi, ki jo donaja reja kunccev. V drugem delu podaja dr. Jenko anatomijo kunca, nato piše o križanju — mendelizmu, naposled pa opisuje kunje bolezni in njih zdravljenje, notranje in zunanje bolezni obravnava ločeno. Knjžica, ki je dosti bogato opremljena s slikami, vsebuje toliko dobrega in reju kunccev neobhodno potrebne gradiva, da je moramo biti zelo veseli, tembolj, ker je vsa knjžica skoz in skoz praktična, strokovnjaško na višku in — kar je za kupca še važnejše: zelo poceni.

Borzna poročila

dne 1. oktobra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 1. oktobra. Amsterdam 2254:53 do 2261:37, Bruselj 782:64—785, Curih 1098:45 do 1101:75, Dunaj 725:06—249:06, London 216:27 do 223:77, Newyork 5592:38—5609:38, Pariz 220:95 do 221:61, Praga 166:08—166:58, Trst 280:82 do 286:82.

Zagreb, 1. oktobra. Amsterdam 225:453 do 2261:37, Dunaj 725:06—727:46, Bruselj 782:09 do 784:45, London 216:87—217:09, Milan 280:82 do 281:72, Newyork kabel 56:0333—56:2033, Newyork ček 55:9233—56:0933, Pariz 220:95—221:61, Praga 166:08—166:58, Curih 1098:45—1131:14.

Curih, 1. oktobra. Beograd 9:03, Pariz 20:10, London 20, Newyork 510, Bruselj 71:25, Milan 25:80, Madrid 46, Amsterdam 205:75, Berlin 119:50, Dunaj 67, Stockholm 115, Oslo 110, Kopenhagen 112, Sofija 3:70, Praga 15:0750, Varšava 57:25, Budimpešta 90:0250, Atene 6:50, Bukarešta 3:03, Helsingfors 12:50.

Dunaj, 1. oktobra. Amsterdam 286:50, Bruselj 99:30, Bukarešta 4:225, London 27:80, Madrid 64, Milan 36, Newyork 711:20, Pariz 28:05, Praga 21:07, Sofija 5:1540, Stockholm 162, Kopenhagen 156, Varšava 79:60, Zürich 139:60.

Vrednostni papirji

Zagreb, 1. oktobra. Državni papirji: 7% inv. pos. —, vojna škoda ar. 296—298, kasa 295 do 298, oktober 308 bl., december 307—310 (310), 4% agr. obv. 40 bl., 7% Bler. 50—51, 51, 53:50, 51:50, 8% Bler. 56—60, 58, 57, 60, 7% pos. hip. b. 58—63, 6% begl. 41—44, 46, 51—52, 51. Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 957:50—965 (957:50), Jugoslav. Union 140—142 (140), Kredit 121—126, Jugob. 67—68 (67—), Obrtna 36 d., Ljublj. kred. 115—120 (115), Medjunarodna 68 d., Narodna 4900—5400, Srpska 187—188, 187, Zemaljska 111—114, 112, 113. — Industrije: Sečarana Osijek 165—175, Trboveljska 200—220 (200), Slavonija 200 d., Vevče 110 do 115 (110), Nasička 680 bl., Guttm. 101 do 110, Slaveks 25 bl., Danica 65—75, Drava 185 d., Brodvagon 55 bl., Isis 30 Obl., Jadran 4:60 bl., Ocean. 190 bl.

Žitna tržišča

Novi Sad, 1. oktobra. Pšenica: bačka 78 kg 2% 238 zaklj. Vse ostalo neizpremenjeno. — Prometa skupno 42 vagonov. Tendencia: neizpremenjena.

Budimpešta, 1. oktobra. Tendencia slaba, za koruzo prijaznejša, promet tih. Pšenica: 9:80 do 9:85 (9:80—9:84), marec 10:91—10:96, 10:72 (10:71—10:72). Rž: marec 11:08—11:15, 11:10 10:90—10:94. Koruza: maj 12:45—12:75, 12:60 (12:38—12:54).

Ljubljansko lepo tržišče

Tendencia mlačna, 1 vagon bukovin naravnih plohov.

Beograd, 1. oktobra. Amsterdam 2254:53 do 2261:37, Bruselj 782:04—784:45, Curih 1098:45 do 1101:75, London 216:27—227:77, Milan 280:82 do 286:82, Newyork 5592:38—5609:38, Pariz 220:95 do 221:61, Praga 166:08—166:58.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 5. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 150 komadov redis peres, 200 komadov malih peres in 3 zavrtkov prozornega platna, glede dobave 200 m jeklene žične vrvi ter raznege okovja.

Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 15. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 30 komadov jamskih vozicov.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 15. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 7000 komadov vijakov za les, 110 komadov kotnega železa, 14.000 m bakrenih vrvi in 12 m manesmanovih cev.

Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 15. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 500 m³ lesa.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik (Srbija) sprejema do 15. oktobra t. l. ponudbe glede dobave tiskovin.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Holandske gomolje

biacint, tulipanov itd. v 130 vrstah po imenih nudi

Sever & Komp. Ljubljana, Gosposvetska 5

Odda se

dosmrtno stanovanje upokojujencu ali upokojenki.

Naslov v upravi.

UNIFORME

vseh vrst izdeluje, vse uniformne potrebščine in dežne plašče v zalogi Simon Klimanek, Ljubljana, Selenburgova ul. 6. 2198

Nogavice, rokavice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Pojasnilo k sadni razstavi v Ptuj

Na mnoga vprašanja radi vožnje po železnici daje pojasnilo razstavi odbor za I. banovinsko sadno razstavo in sadni sejem v Ptuj, da je generalna direkcija drž. železnice z odlokom od 16. sept. 1931 br. 75144/31 dovolila polovično vožnjo po jugoslovanskih železnicih, in sicer za vse vlake razen S.O.E. na ta način, da si kupi tisti, ki namerava obiskati razstavo in sadni sejem v Ptuj, pri odhodni stanici celi vozni listek do Ptuja, katerega pa pri izstopu v Ptuj ne odda, temveč ga obdrži za brezplačni povratek, seveda si mora na razstavi od razstavnega odbora priskrbeti potrdilo, da je razstavo posetil, kajti le s tem potrdilom velja prvotni vozni listek za brezplačni povratek. Polovična vožnja je dovoljena od 9. do 17. oktobra 1931. Enako je tudi znižana tarifa del II., odsek B-XIII za blago, ki se pošlje na razstavo.

Dalje se nam poroča, da bo ves čas razstave obratovala v Ptuj najnovejša in po modernih principih urejena tovarna za sadne in grozdne sokove Jos. Orniga. Ta tovarna, ki je menda enake vrste še ni v naši državi, bo stavljena na vpogled vsem obiskovalcem razstave brezplačno, na razstavi sami pa bodo razstavljeni sadni sokovi. Ptuj, ki je vinsko in sadno središče, je postal obenem tudi središče za sadne in grozdne sokove.

Na dan otvoritve razstave 11. oktobra bo v Ptuj tudi sadjarski shod popoldne ob 15. uri v Narodnem domu. Na tem obnem zboru se bodo obravnavala zelo važna vprašanja v sadjarstvu,

Ohvestilo.

Podpisana Mara in Lojze Rebec vlijudno opozarjajo cenjeno občinstvo na otvoritev dne 3. oktobra t. l. popolnoma novo opremljene restavracije »Gajev hram« v Gajevi ulici št. 9 v hiši Hranilnega in posojilnega konzorcija poleg ljubljanskega nebotičnika. Točila bova le prvovrstna dolenska, stajerska in dalmatinska vina in bova postregla z izvrstno domačo hrano po solidnih cenah. Za obilen obisk se priporočava.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno

Sokolstvo

Iz sokolske literature

Te dni je izšla cela vrsta sokolskih publikacij z najpestrejšo vsebino:

Tyrševo Sokolstvo je naslov 8. knjižice, ki jo je spisal kot uvod v Tyrševo jubilejno leto prvi podstarešina Saveza SKJ br. Engelbert Gangl. Knjižica je posvečena bratstvu ČOS ter na 35 straneh opisuje življenje in delovanje velikega ustanovitelja br. dr. Mirolava Tyrša. Knjižica je skrbno pisana, prepletena z mnogimi citati iz Tyrševih sokolsko-literarnih del. Bratom prosvetarjem (pisana je v slovenščini in srbohrvaščini) bo knjižica izvrstno služila pri Tyrševih proslavah. Cena knjižice je 3 Din in se naroča pri Jug. Sokol. Matici v Ljubljani, Narodni dom.

Naša Radost št. 9 je izšla z naslednjo vsebino: E. Gangl: Po letovanju — I. Lavrenčić: Šaljiva trčanja — Brat Marjan: Na morje — Deca sokolskega društva Ljubljana-rudnik — Zrna do zrna — Franjo Čiček: V pozdrav — Ladislav: Bolna Milka — Mali Sokolci, Vitja na moru — Car Dušan, njegov lekar i Ohridjani — Iz života kralja Aleksandra — Kralj Petar i zarobljenik — Imaš li srečo. — Naša Radost krasí več slik, med njimi slika staroste SKJ prostolonaslednika Petra.

Sokolšt št. 9: Vsebinska septembarske številke je tale: Dve tajne velikih uspeha Nj. Vel. kralja Aleksandra — Sokolstvo kralju — Spomenik kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja v Ljubljani — Narodni heroj — Br. dr. Scheiner sedemdesetletnik — Tratar Marjan: »Da bi bili naši prvi...« — Prvi jugoslovanski alpski film »V kraljestvu Zlatoroga« — Zakaj nosimo sokolski znak — Trček St.: Tekme za svetovno prvenstvo v Parizu — Br. Djordje Josipović — Samoobrana — Naši pesniki — Dela našega naraščaja — Glasnik — Sokolšču je priložena umetniška slika Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Sokolska Prosveta št. 7 kot priloga Sokolskemu Glasniku št. 40 ima poleg več zanimivih službenih objav Saveznega PO tele članke: Savezna prosvetna konferenca — Naloge prosvetarjev v septembru in oktobru — Načrt za pisanje društvene kronike — Franjo Malin: Tyrš — Lasovska: Mlademu prosvetarju — Tyršev tečaj v savezni prosvetni šoli — 14 dni v prosvetni šoli ČOS v Pragi — Vesti — Beleške — Dobre knjige. To številko SP toplo priporočamo bratom prosvetarjem, da jo pazno prečitajo.

Iz slovanskega Sokolstva

Sokolstvo pri Lužickih Srbih. Po 10-letnem vztrajnem delovanju se je lužicko-srbski Sokol prav močno ukoreninil med tamošnjim ljudstvom, kar je pokazal zlasti zadnji vsesokolski zlet v Lužici. O tem najmanjšem slovanskem narodu je nam prav malo znano in je zato dolžnost nas vseh, da se približje spoznamo z njim. Brat Zmekal je napisal v to svrhu knjižico pod naslovom »Deset let Sokolstva v Lužici«. O lužickih Srbih daje pojasnila Českoslovanski-lužicky spolek »Adolf Černý« Praga I., Naprskova ulica 8.

Prosvetni tečaji v Lužici. Sokolska župa »J. A. Smolerjeva« je ustanovila narodni tečaj v Budišinu. V tem tečaju se vršijo predavanja o najvažnejših zadevah iz lužicko-srbskega življenja. Ti tečaji so zlasti potrebni, ker ni dovoljen pouk v narodnem jeziku.

Sokolska lužicka šola v Dolnji Poustavi. Na českoslovanski meji je postalo mesto Dolnja Poustava pravo zbirališče lužiskega sokolskega življenja. Šola je organizirala Fignerjeva sokolska župa s tamošnjim sokolskim društvom. Česlovaki so dali lužickim Srbom Sokolstvo, a Sokolstvo jim bo dalo navdušene nacionalne delavce.

Prezident Masaryk o Sokolstvu. Ob priliki otvoritve razstave za telesno vzgojo v Pardubicah so vprašali svoločnega prezidenta Masaryka, kako ohranja svoje zdravje. Prezident je odgovoril: »Sokolujem, ne bojim se zraka, sonca in vode, ne jem preveč in ne pijem alkoholnih pijač.«

L. Jandasek: Dr. Mirolav Tyrš. V izdaji ČOS je izšla ta knjižica, ki opisuje Tyrševo življenje in njegovo delovanje. Brat Jandasek je s to knjižico podaril prosvetarjem priročno knjižico za predavanja o Tyršu. Bratom, večštim češkega jezika, knjižico toplo priporočamo. Naroča se pri ČOS v Pragi za ceno 3 Kč.

Radio

Ljubljana, petek, 2. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Vegeterijanska prehrana, gđc. Humek. 20.00 Zlatko Najzer: O ustroju materije. 20.30 Prenos iz Beograda. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, petek, 2. oktobra. 12.45 Radio orkester. 13.35 Poročila. 15.00 Solski radio. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Plošče. 18.00 Narodne melodije. 20.00 Sokolsko predavanje. 20.30 Klavirski koncert. 21.15 Vokalni koncert. 21.45 Radio orkester. 22.30 Poročila.

Zagreb, petek, 2. oktobra. 12.20 Kuhinja. 13.30 Poročila. 17.00 Komorna glasba. 18.30 Poročila. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Beograd. 22.30 Poročila in vreme, nato plesna glasba.

Praga, petek, 2. oktobra. 17.10 Plošče. 19.05 Moderna italijanska lirika. 20.00 Radio orkester. 21.00 Večerni koncert. 22.15 Moravska Ostrava.

Ljubljana, sobota, 3. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Šahovska ura, g. Bogo Plešnar. 20.00 Samospevi ge. Cadež-Biber.

Beograd, sobota, 3. oktobra. 11.35 Plošče. 12.35 Narodne melodije. 13.35 Poročila. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 19.30 Predavanje. 20.00 Jugoslovanske pesmi. 20.30 Komedija. 21.00 Radio orkester. 21.40 Poročila. 22.00 Plošče. 22.30 Sprehod po Evropi.

Zagreb, sobota, 3. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 17.00 Komorna glasba. 18.30 Poročila. 19.35 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Prenos opere iz Beograda.

Praga, sobota, 3. oktobra. 12.30 Bratislava. 14.10 Plošče. 14.30 Brno. 19.05 Poljudni večer. 20.20 Moravska Ostrava

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI No 1031/1.

2736

Odlok.

Na pobudo mag. pharm. Eisenbart Adolfa, provizorja lekarne Trnkoczy v Ljubljani, ter po zaslišanju banskega sanitetnega sveta in lekarniške zbornice, odločam na osnovi § 11, zadnji odstavek zakona o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili, da se ustanovi druga nova javna lekarna v mestu Kranj.

Interesenti imajo pravo pritožbe zoper to odločbo na ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje v teku 15 dni od dneva razglasitve v »Službenih objavah« kraljevske banske uprave Dravske banovine.

Pritožba se mora vložiti pri kraljevski banski upravi Dravske banovine.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 24. septembra 1931.

Ban: dr. Marušič, s. r.

*

VI. No 107/9.

2931—3—2

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za oddajo regulacijskih del na Muri v obmejni progii

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 22. oktobra 1931 ob enajstih

v prostorih hidrotehn. odseka tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v pisarni hidrotehn. odseka, Stari trg 34/II.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša 1,538.498—dinarjev.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 28. septembra 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E IV 1607/31—6.

2741

Dražbeni oklic.

Dne 23. oktobra 1931 dopoldne ob polenajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Prepola vl. št. 371.

Cenilna vrednost: 4472.50 Din; najmanjši ponudek: 2982—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV., dne 22. septembra 1931.

*

E 661/31—6.

2737

Dražbeni oklic.

Dne 26. oktobra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 25 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Jurka vas, vl. št. 273.

Cenilna vrednost: 5620—Din; najmanjši ponudek: 3746 Din in 66 par.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Novo mesto, dne 23. septembra 1931.

*

E 1006/31—10.

2735

Dražbeni oklic.

Dne 27. oktobra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba idejne polovice nepremičnine: zemljiška knjiga d. o. Sobotinci, vl. št. 31 in 82.

Cenilna vrednost: 11.978—Din; vrednost pritlikline: 565—Din; najmanjši ponudek: 8370—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede

nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj, dne 22. septembra 1931.

*

E 591/31.

2740

Dražbeni oklic.

Dne 28. oktobra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Reka, vl. št. 7, 346.

Cenilna vrednost: 32.987.25 Din; vrednost pritlikline: 2856—Din; najmanjši ponudek: 22.000—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Vransko, dne 24. septembra 1931.

*

E 701/31.

2747

Dražbeni oklic.

Dne 4. novembra 1931 dopoldne ob pol desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Polzela vložna št. 473.

Cenilna vrednost: 18.622—Din; najmanjši ponudek: 12.420—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Vransko, dne 16. septembra 1931.

*

E IX 2286/31—9.

3739

Dražbeni oklic.

Dne 9. novembra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Sp. Radvanje, polovica vl. št. 73, 422 in 572, in zemljiška knjiga Hrastje, polovica vl. št. 10.

Cenilna vrednost: Sp. Radvanje, polovica št. 73 Din 439.630—, Sp. Radvanje, polovica št. 422 Din 19.450—, Sp. Radvanje, polovica št. 572 Din 35.526—, Hrastje polovica št. 10 Din 40.730—; vrednost pritlikline: Din 2250—; najmanjši ponudek: k polovici vl. št. 73 Sp. Radvanje Din 306.053.33, k polovici vložna št. Sp. Radvanje Din 12.928—, k polovici vl. št. 572 Sp. Radvanje Din 23.684—, vl. št. 10 Hrastje 28.653.33 dinarjev.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, dne 9. septembra 1931.

*

E 1841/31—9.

2745

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Špegel Helena, posestnika na Kozjaku št. 3 bo dne 27. oktobra 1931 ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4 na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga: Čreškova, vl. št. 130, označba nepremičnin: hiša z gospodarskim poslopjem, cenilna vrednost: Din 2000—, zemljišča (njiva, travniki pašnik) Din 3706.10, pritlikline Din 560—, skupaj Din 6266.10; najmanjši ponudek: 4177.40 dinarjev. Vadij 626.61 Din.

K nepremičnini zemljiška knjiga k. o. Črekova vl. št. 130 spadajo sledeče pritlikline: 1 stiskalnica, 2 sode in 1 motika v cenilni vrednosti 560—Din.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja. To sodišče kot zemljiškotknjižno sodišče naj zaznamuje določitev dražbenega naroka.

Okrajno sodišče Celje, odd. III., dne 11. septembra 1931.

*

E 1322/31—15.

2742

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Pesjak Matevža, posestnika v Lembergu, bo dne

3. novembra 1931 ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4 na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga St. Jungert, vl. št. 31; označba nepremičnin: hiša s kletjo in delom pogorelega gospodarstva, cenilna vrednost: 3600—Din, poslopja, zemljiške parcele (travniki, vinograd, vrti, hosta) 32.983—Din, pritlikline 1255—Din; skupaj 37.838—; najmanjši ponudek 25.000—dinarjev. Vadij 3800—Din.

K nepremičnini zemljiška knjiga St. Jungert vl. št. 81 spadajo sledeče pritlikline: 1 konj, 2 voza in razno gospodarsko orodje v cenilni vrednosti 1255—Din.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja. To sodišče kot zemljiškotknjižno sodišče naj zaznamuje določitev dražbenega naroka.

Okrajno sodišče Celje, odd. III., dne 11. septembra 1931

Konkurzni razglasi

Sa 24/31—37.

2738

1064. Potrditev poravnave.

Med dolžnico Potokar Angelo, trgovko na Tezmem, Ptujaska cesta št. 99, in njenimi upniki pri poravnalnem naroku dne 21. septembra 1931 sklenjena prisilna poravnava se potrdi.

Po tej poravnavi plača dolžnica upnikom, ki jim ne gre pravica do prvenstvenega poplačila (§ 30), 40% kvoto, plačljivo v 12 enakih mesečnih obrokih, od kojih zapade prvi obrok v plačilo en mesec po sprejetju poravnave.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 24. septembra 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 1282/31.

2719 3—3

Razglas.

Mestna občina Kamnik odda v zakup za leto 1932 pobiranje pristojbin od stojnic, postavljanje stojnic, pobiranje pristojbin od živinskega sejmišča ter tehtanje na občinskih tehnicah.

Tozadevni zakupni pogoji so na vpogled v občinski pisarni med uradnimi urami.

Javna ustna licitacija se bo vršila dne 15. oktobra 1931 ob enajstih v občinski pisarni.

Pismene ponudbe in kavicje v iznosu 10 odstotkov v tekočem letu predvidenih dohodkov morajo licitanti vložiti pri občinski blagajni najkasneje do 10. ure na dan licitacije.

Zupanstvo mestne občine Kamnik, dne 21. septembra 1931.

Razne objave

2715 3—3

Poziv upnikom.

Bikorejska zadruga Trbovlje, r. z. z o. z., se je po sklepu občnega zbora z dne 2. avgusta 1931 razdružila ter prišla v likvidacijo. — Upniki se pozivajo, da prijavijo likvidatorjem zadruge morebitne terjatve.

Trbovlje, 28. septembra 1931.

Likvidatorji:

Drnovšek Ivan, Knezdol; Cestnik Alojzij, Knezdol; Zupančič Janez, Gabersko; Bric Franc, Gabersko; Merzel Gašper, Knezdol.

*

2734

Objava.

Okrožna skupina drž. nameščencev in upokojecev v Mariboru se je na izrednem občnem zboru dne 21. septembra t. l. po čl. 76 in 345 nov. urad. zak. razpustila.

Okrožna skupina drž. nameščencev in upokojecev v Mariboru.

*

2733

Objava.

Izgubil sem vozno izpričevalo št. 606, izdano od sreskega načelstva Maribor, desni breg, na ime Ivan Petrin, in ga proglašam za neveljavnega.

Ivan Petrin, s. r., Bistrica pri Limbušu.

*

2749

Objava.

Dne 30. avgusta 1931 sem izgubil listino, v kateri je bil orožni list, reg. 91 št. 3341/1 Sp. z dne 31. januarja 1929. za dovoljenje nošenja ene lovske puške dvocevke, pobotnica hranilne vloge, pobotnica o najemu lova od občine Anže in občine Raztez, srez Brežice, ter več drugih vrednostnih listin. Proglašam jih za neveljavne.

Ribisel Adolf, s. r., čevljar, Senovo, p. Rajhenburg.

Rata

19.-

Vrsta 8805-63
Ta vrsta Vam je vsekako potrebna za dež. Obvarovala Vam bo čevlje pred mokroto. So zelo praktični in lahki in jih lahko rabite za vsako vrsto čevljev.

49.-

MIKADO

Ko ste doma ali če delate v kuhinji ali hodite iz sobe v sobo, nosite te copate. Obvarovale Vas bodo, da se ne prehladite. V njih se Vam bodo noge najbolj odpočile.

Vrsta 7045

69.-

MOSKE GALOSE. V največjem dežju in največjem blatu bodo ostale Vaše noge v njih vedno suhe. — Zenske galoše z nizko in visoko peto Din 59.—

NOGAVICE:

Moške iz sukanca	Din 9'—
Moške iz sukanca	Din 15'—
Moške svilene	Din 25'—
Zenske	Din 15'— in 25'—
Zenske svilene	Din 35'—

DROBNARIJE:

Krema v škatljah	Din 6'—
Krema v stekleničah	Din 6'—
Krema v tubah	Din 5'—
Žlice za čevlje	Din 3'—
Zenska in moška kopita	Din 19'—

UDOBNOST V HIŠI IN IZVEN HIŠE

Nad 650 km na uro z letalom

Letalski poročnik Stainforth je dosegel z vodnim letalom, opremljenim s posebnim »Rolls-royce« strojem, nov svetovni hitrostni rekord. Letel je pri 4 poletih s povprečno hitrostjo 408,8 milj na uro. Tako je popravil dosedanj svetovni hitrostni rekord 357,7 milj, ki ga je postavil pred dvema letoma letalski poveljnik Orlebar za 51 milj. Stainforth je dosegel že 13. septembra povprečno hitrost 379,5 milj na uro. Tedaj pa mu tega niso uradno priznali. Stainforthova nova povprečna hitrost znaša 657,6 km na uro.

Stainforthov polet so slikali s posebnim filmskim aparatom. Razvili so ga davi in javili Stainforthu hitrost, ki jo je dosegel. Čakal je na rezultat v častniški menzi v Calshotu. Ko so mu povedali številke, se ni prav nič razburil in mirno nadaljeval svojo igro. Pri tem poletu ni bilo običajnih znamenj.

Stainforth je moral označiti svoj položaj in smer poleta z meglami, ki jih je pušal za seboj. Stroj letala razvija 2560 konjskih sil. Stainforth je bil iz vode v zraku v 43 sekundah. S takim strojem ni letel še nihče. Za ta polet so uporabili posebno mešano gorivo.

Stainforth je bil prvi, ki je poskusil to letalo. Ko je poskus uspel, se je dvignil 1300 milj visoko, nakar se je spustil do 50 m višine in nadaljeval z vso naglostjo polet na določen progi. Letalo je vodil sijajno in nato letel v širokem krogu nad Spitheadom in Solentom. Ko je končal polet, se je spustil lahko in elegantno.

Odnegli so ga zadovoljnega na obal.

Lice mu je bilo pokrito z oljem. Na obali so ga pozdravili žena, brat, častniki in tehniki. Vsi so bili presunjeni od velikega uspeha. Hitrost, ki je bila dosežena, je naravno zelo zadovoljila inženjerje družbe »Rollsroyce & Supermarine«, ki so veliko pripomogli k temu brezprimernemu uspehu.

Velike zasluge na tem ima tudi mladi tehnik J. Mitchell, ki je napravil glavni načrt stroja,

ki je dal tako čudovit rezultat. Stroj so ojačili od 2300 na 2560 konjskih sil in nekoliko izpremenili krila letala. Novi hitrostni rekord bo prav gotovo držal precej časa, vendar bodo poskuse nadaljevali.

Stainforth bo na lastno prošnjo imenovan za poskusnega letalskega pilota pri kraljevski tovarni letal v Parnboroughu.

Letalec Lindberg pomaga Kitajcem

Svetovnoznan prekooceanski letalec Lindberg je prispel te dni s svojo soprogo na Kitajsko, kjer mu je kitajski general Čang-kaj-šek pripel na prvi zlati letalski kolajno. Lindberg bo s svojo soprogo obletel tudi poplavljen kraj na Kitajskem in bo metal iz letala na razne varne točke zavoje z živili in z zdravili.

Jerebice v pripovedkah

Jerebica ni priljubljena samo med lovci — lov na prepelice spada med najlepše vrste lova — ampak tudi pri kuharicah in sladkosnedžih. Kakor pa je po starem pregovoru tudi najlepša godba samo nekaj časa lepa, tako se človek navadi tudi najbolj slastno pripravljenih jerebic.

Zelo znan je po svetu francoski izrek »tousjours perdrix« — brrr! vsak dan jerebice! Ni pa mnogo ljudi, ki poznajo zgodovino tega izreka. Stvar je bila taka: francoski kralj Henrik III. je zapustil nenadoma svojo staro »priljubljenico« in si je izbral novo. S tem prebira njem pa njegov strogi spovednik ni bil nič kaj zadovoljen in je kralju bral prav poštene »levite«. Hudomušni kralj pa se je hotel nad svojim spovednikom maščevati in mu dokazati, da se človek naveliča tudi najlepše stvari. Povabil je gospoda vsak dan na obed in vsak dan je dal

postaviti na mizo jerebice. To so bile sicer prirejene vsak dan na najboljši način, toda nekega dne se je spovednik le namrdnil in rekel: »tousjours perdrix (reci: tužur perdiri)!«

Znameniti francoski pisatelj Voltaire (reci: Volter) se je pa nekoč poslužil jerebic, da je pregovoril gledališke igralce na zamenjavo njihovih vlog v njegovi igri »Zaice«. Sprva igralci niso hoteli o kaki zamenjavi vlog nič slišati. Voltaire pa jih je povabil na okusno večerjo, glavna jed pa so bile jerebice. Ko so eno jerebico načeli, so našli v njej 12 listkov, na vsakem listku pa je bilo zapisano po eno ime igralca in pa vloge, ki mu jo je bil Voltaire namenil. Igralcem je bila ta šala vseh in izvrsten okus jerebic in dobrega vina je toliko vplivala nanje, da se niso izprememili vlog nič več upirali.

Aleksander Dumas ml. in ženske

»Veriga svetega zakona je tako težka, da jo morata nositi dva, včasih pa tudi trije.«

»V ljubezni je samo tisto slovo res zadnje, ki ga človek nikdar ne izreče.«

»Ženska nas vzpodbuja dostikrat na velike stvari, potem nas pa ovira, da jih izvršimo.«

»Kakor pripoveduje sveto pismo, je bila ženska to, kar je Bog nazadnje ustvaril. To je bilo na soboto zvečer. Ženskam se še danes pozna, da je bil Bog takrat že utrujen.«

»Ženske nikdar nič ne mislijo ali pa vedno nekaj drugega.«

Zanimiv otok

Med najbolj znane otoke prištevajo otok Juan Fernandez, ki leži ob južni obali južnoameriške republike Čile. Otok je znan, ker domačjajo, da je na njem prebival nekdanji Robinson. Danes prebiva na tem otoku nekaj ribiških rodbin, vsakih 14 dni pa se ustavi ob otoku poštni parnik, ki prinaša ljudem vse, kar potrebujejo.

Blizu tega otoka pa leži otok Mas a Tiera. Ta otok je nekaj večji kakor je otok Juan Fernandez. Na tem otoku pa živi moderni Robinson, ki pa se ne piše tako, ampak se glasi njegovo pravo ime Hugo Weber. Na ta otok pa je zanesla moza svetovna vojna.

Ko je Hugo Weber prišel na ta otok, je takoj sklenil živeti na tem otoku tako, kakor je živel njegov prednik Robinson. Izbral si je za svoje bivališče najboljši kraj na otoku, kjer je pa moral najprej posekati vse drevje in divjo travo s koreninami izruvati, predno je mogel zemljo začeti obdelovati. Stanoval je najprej pod šotom, kasneje pa si je zgradil hišo na način, ki ga je videl pri domačinih.

Na otoku živi mnogo podivjanih koz, ki so pa silno plašne, še več pa je tam divjih golobov. Kač na otoku ni. Domačini so silno mirni ljudje. Davkov na tem otoku ne poznajo. Zato skoro ni čudno, če si Hugo Weber prav nič ne želi nazaj v Evropo, ampak hoče rajši ostati nemoten na otoku do svoje smrti.

Za kratek čas

Gospod razkazuje svojemu prijatelju svoje stanovanje. »Nekaj tesno je pač, ampak že gre — časopis in radija mi pa le ni treba plačati.« — »Kako da ne?« — »Zraven prebira moji svoji ženi časopis, stranka pod menoj ima pa radio!«

Humor

»Ali ste se pri nesreči težko poškodovali?«
»O tem bom še govoril s svojim odvetnikom?«

Razlaščena cerkev

Nemško cerkev v Rigi je letiška vlada razlástila.

Muzej v Newyorku

Največji muzej v Newyorku je »Metropolitan Museum of Art«. Ze palača sama na sebi je impozantna in je veljala ogromno svoto, še več pa so vredni zakladi, ki jih hranijo v tej zgradbi. Človek kar ostrmi, če hodi iz dvorane v dvorano in ogleduje tisočletne starine, ki so jih semkaj pripeljali iz vseh delov sveta. Tu je ogromno število starih umetnin iz vsega mogočega materijala, iz zlata, iz srebra, iz glin in iz lesa. Tu so godala vseh vrst, orožje, preproge — z eno besedo prav vse, kar je kdaj zamislil človeški um in kar je ustvarjala spretna človeška roka. Najlepša zbirka v tem muzeju pa je brez dvoma ogromna zbirka slik, ki obsega sama 40 galerij.

Muzej so ustanovili komaj pred 50 leti. Njegovi začetki so bili silno skromni, toda zaupanje, ki so ga gojili ustanovitelji muzeja v darežljivost bogatih Amerikancev, ni bilo neopravičeno. Ustanova je sledila ustanovi in zapuščini; najpomembnejša doba za muzej pa se je pričela, ko je postal l. 1904. veliki bogataš Pierpont-Morgan predsednik muzejskega društva. Z upravnim ameriškano velikopoteznostjo je obdaroval njemu v skrb izročene zavode in naprave in je muzeju prepustil velikodušno vse svoje ogromne zbirke dragih slik. Seveda tudi drugi dolarski knezi niso hoteli zaostajati za Morganom in so bogato založili muzej z denarjem in z zbirkami. Tako se je ta muzej razvil v 50 letih v zakladnico, s katero se da komaj kakšna slična ustanova na svetu primerjati.

Svetovno znan je tudi newyorški »Museum of Natural History« — prirodoslovni muzej. Ta muzej hrani največjo prirodoslovno zbirko na svetu. V ogromni sprejemnici je obiskovalcu vse zastoj na razpolago: udobni sedeži, pisalni stroj in celo pisemski papir z biljegom muzeja. Po vseh mizah pa leže vabila za pristop k muzejskemu društvu. Člani društva se dele v več vrst: kdor plačuje na leto 10 dolarjev, je »Annual member« (letni član); kdor plača po 25 dolarjev na leto, postane »Sustaining member« (podporni član); za 500 dolarjev na leto postane »Fellow« (prijatelj), za 1000 dolarjev »Patron« (pokrovitelj), za 25.000 dolarjev »Founder« (ustanovitelj) in za 50.000 dolarjev »Benefactor« (dobrotnik).

Muzej ima 60.000 ptičev, 20.000 sesalcev in 300.000 metuljev. Seveda to še ni vse. Muzej ima tudi ogromne zbirke okamenin in kulturno-zgodovinskih starin, posebno iz vseh delov Amerike. Znameniti pa so tudi modeli raznih lepih krajev v Ameriki: tako vidiš v muzeju med drugim model Aljaške, ki se blešči v bellem snegu ob luninem svitu, po snegu pa tekajo volkovi. Vse to bogastvo zbirke pa se je tukaj nabralo samo z darežljivostjo ameriških bogatašev.

Sestanek francoskih in nemških državnikov

Nemški državni kancelar dr. Brüning in minister za vnanje zadeve dr. Curtius sta povabila francoske državnike, ki so prišli na obisk v Berlin, na grad Brüningslinden, kjer so čisto mirno in nemoteno nadaljevali svoje politične razgovore.

Cela vas zarubljena

V vas Holzheim (Nemčija) je prišla uradna komisija, ki je zarubila 280 rodbinam vse premoženje, ker so morali ljudje plačati izgube svoje domače hranilnice in posojilnice.